



Årsavis for Vidrek Grendelag 2009

30. årgang



Austavinden

30. Årgang

Redaksjonen 2009

Martin Indregard
tlf. 76959621 eller 90772497
epost: martini@online.no

Arna Flønes
tlf. 76959620
epost: arna.johanne@gmail.com

Ingebjørg Eilertsen
Tlf 76959618
90125037
E-post; o.eilertsen@epost.no

Torgunn Olsen
Tlf. 76959640
Mobil: 97187286

Layout:
Anders Øgsnes
tlf 769 40448 og 909 86117
epost: adm@hildringstimen.no

Austavindens hjemmesider:
www.vidrek.no - Austavinden
Der finnes alle årgangene fra 1997
til i dag. - Etterhvert noen gode
gamle også., takket være Kjell Olav

Utgiver: Vidrek grendelag
Opplag: 100 eks

**Medlemskap i grendelaget
og abonnement:**
- Husstandsmedlemskap med
Austavinden kr. 150 pr. år
- Enkeltmedlemskap med
Austavinden kr. 100 pr. år
- Bare Austavinden (abonnement
og løssalg): kr. 75 pr. år

NB! - Dere som betaler pr
giro/nettbank - Vær snill å skriv
betalers navn i meldingsfeltet. På
forhånd takk!

Lederen har ordet

God jul, igjen.

Ja, tenk, så er vi allerede i ferd med å avslutte det første tiåret i det nye årtusenet. Kor fort åran raser av gårde! Det er jo bare ei lita stund sia vi lurte på korsen det skulle bli å begynne å skrive 20 først i årstallan, i stedet for 19. Og nu er det om vi skal si tjueti eller totusenogti eller kanskje tonullti – nei, det siste blei i hvert fall rart.

Men vi lære å anpasse oss. Og grendelaget består, og har tilbakelagt sin første mannsalder. I beste velgående, må man vel si. Det er et flott arbeid grenda har lagt bak seg på de 30 åran. Og så godt som alt er blitt dokumentert for ettertida gjennom årganga med Austavinden. Det er ikke mange bygder som har like godt orden på ka som har hendt enn vi har, når det kjem til stykket.

Og kluet er naturligvis å fortsette i de gode sporan, holde fast på det vi er enig om og ikke stresse for mye med det vi har forskjellig syn på. Da vil vi alltid finne løsninger og måter å takle ting på i lag. Et hyggelig trekk de siste åran er at det igjen er småkrabater i bygda, og at nye unge familier har slått seg ned. La oss håpe at det skal fortsette, og at bygda sin gjennomsnittsalder ikke lenger skal øke med 1 år i året. Derfor må vi si velkommen til alle nye aktiviteta og alle nye tiltak som kan gjøre miljøet her enda bedre, og til alle som velge å satse her. Vi treng alle.

Og nu er det jul, både på Vidrek/Virak og alle andre plassa der leseran våre befinn seg. Ta nu nån djupe magedrag av julefred og trekk dem heilt ned i tolvfingetarmen, om så, – og la årsavrundinga bli en vederkvegelse for ditt sinn og ditt skinn.

Redaksjonen i Austavinden samler seg til et samstemt

GOD JUL OG GODT NYTTÅR!

Forsida: Vidreks håpefulle i utviklende aktivitet - Barnegruppa på grendehuset



Kan trær smile?

Av Trond Østrem

Sola skinner, og på TV-skjermen er det fattigslig og tomt. I gangen venter fjellskoene, og ute i det fri synger fuglene i grønne trekrone. Sommerbrisen bringer med seg en duft av spirende liv. Veien ligger som et endeløst bånd rett utenfor døra og fører deg hvor som helst, til fjæra, til fjells, til Narvik eller til Kina, om du vil. Det er bare å begynne å gå, den ene foten foran den andre.

De siste bakkene opp til kirkegården setter pusten i gang, men melkesyra rekker bare å krype opp til anklene idet parkeringsplassen møter deg som et sandgrått lite hvileskjær. Her går det stier i alle retninger. Furukronene vokter fredfullt over gravene. Ved hjørnet av kirkegården dukker det fram en sti. To lange skritt over trepallen, og så slynger stien seg opp mellom berg og furuer, som en forsmak på det som er i vente.

Det er ennå ikke alvor. Stien langs myra snor seg flatt og komfortabelt i skogkanten og gir en siste frist. Utallige føtter har trampet et tydelig far gjennom mose og lyng. Det er like før det braker løs. Lauvtunge bjørker henger oppe i lia og bærer bud om melkesyre og hjertebank, om hivende pust og salt svette. Blåbærlyngen har knytt seg. Det blir visst molter i år.

Plutselig er den der. Bakken. Den er ikke lang, men bratt. Terrenget minner litt om stigningen fra Pålnoviken og opp mot grenserøysa. Eller ei bjørkeli inne i Tøttadalen. Øverst i bakken ligger et veltet tre tvers over stien. Det blir mindre bratt. Stien leder inn i en liten dal. De døde ospene strekker sine visne hvite fingre i været, slik de har gjort i mange år. Når levde de? Hvor lenge har de stått? Når deiser de i bakken med et jamrende sukk?

En lang og seig bakke står for tur. Pusten hiver, og svetten pipler fram. Et lite berg strekker seg langs stien. Lenger opp kommer et større berg til syne. Hjertet slår, og det kjennes befriende godt å få svette og streve litt. Stien runder en sving, og det flater ut. Kan det være her, tro? Neppe, ikke er det utsikt her og ingen trær som skiller seg ut. Gauken galder ute i skogen et sted. Ufattelig at en slik

grådig og hjerteløs fugl kan synge så vakkert.

Stien fortsetter. Den dreier forræderisk mot høyre og lurar førstegangsvandreren til å tro at det er langt igjen, kanskje over mot neste skogrygg, flere bakker, flere berg. Slik er det ikke. Etter å ha passert ei maurtue og rundet noen svinger opp en liten bakke, kommer den plutselig til syne, flatforra. Ytterst ute på fjellryggen klorer den seg fast i beskjedne stolthet. Den ruver ikke, og likevel drar den blikket til seg. Elementene har gitt den sin eiendommelige form, og vær og årstider har satt dype spor i barken.

Det er uvisst å si hvor lenge den har stått der, men ett er sikkert, lenge er det. Lenge nok til at bygda nede ved fjorden har forandret seg. Flatforra har sett mennesker komme og gå. Den har sett skranglete biler slingre langs grusveien mellom to ferger. Den sto der når skolen ble bygd, og den sto der når grendelaget ble stiftet. Når slo det rot, det lille konglefrøet der oppe på berget? Når startet det sitt spede liv som framtidig turmål? Var det under Napoleonskrigene? Var det under den russiske revolusjon? Ingen vet. Furuer kunngjør ikke den nye slekt i Fremover.

Kan trær smile? Spørsmålet virker kanskje søkt, men jeg synes vitterlig flatforra hilser meg med et varmt og innbydende smil hver gang jeg legger turen opp dit.





Nytt fra Grendelaget

Først vil vi igjen nytte høvet til å gratulere hele bygdas befolkning med grendelagets 30 år i år! Vel blåst! I samme farta må vi nevne de to andre jubilentene, nemlig Austavinden og grendehuset, som henholdsvis ble 30 og 60 år.

Jubilèet ble markert 7. november på grendehuset, tre dager etter 30-års dagen 4. november. Dagen ble markert med et utadrettet arrangement på dagtid der det ble solgt hjemmelagde produkter, holdt tombola og amerikansk auksjon, samt kafè. På kvelden koste vi oss sammen med middag og underholdning. Jubileumsmarkeringen vil bli nærmere omtalt senere i bladet. I anledning jubilèet utkom Austavinden med et ekstrasnummer i oktober. I dette nummeret ble grendelagets aktiviteter gjennom alle år oppsummert.

Nåværende grendelagsstyre ble vedtatt på årsmøtet i februar i år. Styret består av Rønnaug Indregard (leder), Berit Olsen (styremedlem), Trond Østrem (husfar), Kjell Olav Ravn (kassører), Torgunn Olsen (sekretær). Det har så langt i år (november) vært avholdt 9 styremøter, et medlemsmøte, samt noen korte styremøter i forkant av oppgaver vi har gjennomført. Arbeidet til styret dette året har naturlig nok hatt en del fokus på jubileumsmarkeringen.

Av grendelagets andre aktiviteter gjennom året, begynte vi med en påskekafè i april. Her ble det solgt hjemmelaget lapskaus og vafler. Kafèen ble godt besøkt og lapskausen falt absolutt i smak. Senere i april stod grendelaget for serveringa under Erik Bye-konserten til Hans Gundersen med flere i Jernbanenes kulturhus i Narvik.

I mai stod rusken for tur. Foruten om at det ble plukket søppel langs E6 og ryddet rundt grendehuset, ble også det gamle gjerdet rundt skolen fjernet. Alf Harald Bjerkelund hadde lånt en lastebil med krane som gjorde det mulig å fjerne det meste av gjerdet den ettermiddagen. Etterpå vanket kaffe, kaker og pølse. Det var godt oppmøte, men det merkes at det er få barn igjen i bygda da det bare var to barn og resten voksne. Få dager senere ble nasjonaldagen feiret. Toget gikk fra Gjerdhaugen til grendehuset der ble det avholdt ei tradisjonell feiring.

I november hadde grendelaget serveringa på Everly Brothers-konserten til Hans Gundersen med flere i Narvik (Jernbanens kulturhus) to kvelder på rad. Så langt i år har det ikke vært oppussing eller

vedlikeholdsprosjekter på gang. Det jobbes med å få kjøpt ny vedovn til gymnastikksalen. Det bør også foretas en rundvask i nærmeste fremtid.

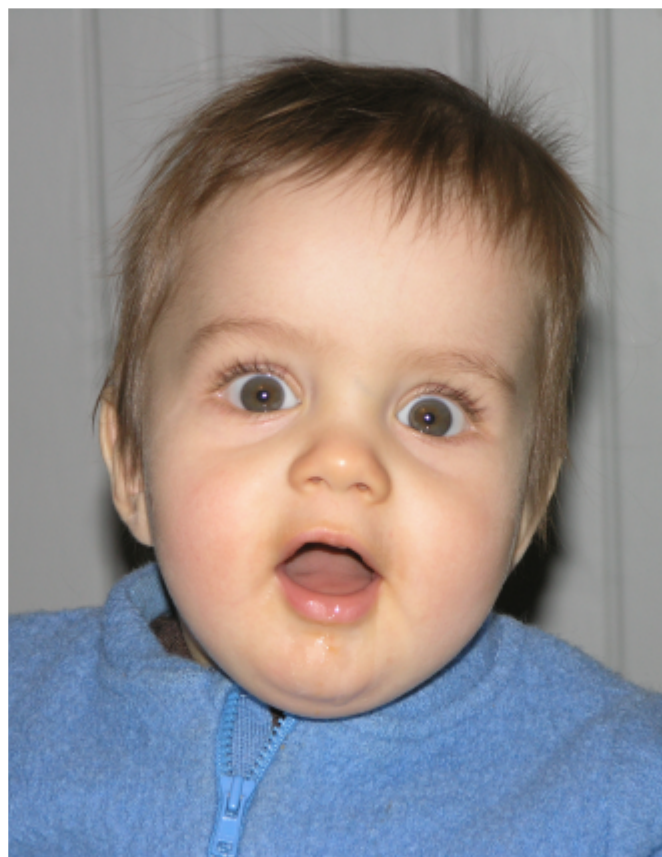
Videre er det i skrivende stund planlagt adventskafè med Ballangen mannskor og juletefest.

Av annen aktivitet som har foregått på grendehuset har husflidsgruppa, visegruppa, barnegruppa og trimgruppa vært i aksjon. Disse har egen omtale i bladet.

Medlemsmøte ble avholdt i oktober. Her var det 4 fremmøtte utenom styret. Tidspunktet passet nok ikke alle, men vi synes likevel det gir et bilde av det vi opplever her i bygda; fallende deltagelse i grendelagsarbeid. Vi har heller ikke blitt flere eller yngre med årene. Dette er realiteter vi må forholde oss til. Vi får se hvordan veien videre går.

Styret vil likevel takke for innsatsen som har vært gjort ved arrangementene så langt i år!

Ny i verden...



Hall Skodvin kom til foreldrene Anne Bjørnstad og Eilif Skodvin den 25.mars. Bestemor Rønnaug er kjempestolt for gutten, som allerede har avlagt Vidrek et besøk i høst.



Nytt fra grunneierlaget og sameielaget

Grunneierlaget valgte i mai et nytt styre med Martin Indregard som leder, John Martin Overvåg som nestleder, Ivar Ravn som kasserer, Edmund Fagerjord som sekretær og Geir Hansen som styremedlem. Varamedlemmer er: 1 Jan Røssås, 2 Kjell Olav Ravn, 3 Kåre Bjerkelund, 4 Tore Kongsbakk, 5 Svein Ravn. Dette styret er også ledelse for Virak sameielag, som omfatter det felleseide området på fjellet.

Grunneierlaget

Elgjakta i 2009 gikk greit, og det mangla bare en kalv på at kvoten på 7 dyr blei felt. I år gikk elgen stort sett mye lenger opp mot fjellet enn de siste sesongene, og de fleste elgene blei felt høyt oppe. Men - som bildet viser - falt det også en ved Brubakken. Jaktlaget fra Tromsø, med Marit Hansen som leder, sa seg godt fornøyd. Dette var siste året av denne treårskontrakten med dem. Elgvallet ble før jul lyst ut for 3 nye år, og 18 jaktlag meldte sin interesse. Etter gjennomgang av de tilbudene som kom inn avgjorde at Marit Hansens lag på nytt hadde det beste budet, så de kommer til å fortsette i 3 nye år. "Vi er allerede i gang med å glede oss til neste høst", er Marits kommentar.

Grunneierlaget har også meldt inn ei utredningssak til jordskifteretten i Harstad. Vi ønsker å få klarlagt noen forhold som springer ut fra utskiftingsforretninga for innmarka på Vidrek i 1865-1868, og i tillegg noen generelle saker. Det gjelder

- hvem har i dag ansvar for vedlikeholdet av de veiene som i 1868 ble lagt ut som felles veier (Sjøveien og Sommerfjøs/Kirkegårdsveien).
 - hvem eier nausttomtene ved Moloen i dag?
 - hvem har råderett over grunnen rundt naustene?
 - hvem har ansvar for moloen ut til Skjæret (bygd i 30-åra)?
 - hvem eier Skjæret?
 - hvem eier fjæra rundt molo-området?
- Videre ønsker vi å få avklart eierforhold på Vidrekøyene, bygdas gamle egg- og dunvær.
- Hvem har egg- og dunrettighetene i dag, og



hvem eier grunnen på øyene?

Grunneierlaget ber også om utredning av hvilke rettigheter som gjelder for gamle skogsveier på Vidrek, og hva som er gjeldende rettigheter for grunneierne når det gjelder elverett, torvrett og sandrett.

Det vil ta et par år før jordskifteretten starter opp denne saka.

Grunneierlaget vil vinteren 2010 – altså rett over nyttår – ta opp igjen tiltaket med å invitere grunneiere og bygdefolk til elgfest. Og festen blir 20. februar – se annonse.

Sameielaget

Sameielaget forbereder ei sak om å gi punktbeste til de 7 hyttene som ligger innenfor felleseiet, med sikte på å kunne opprette festeavtaler med eierne. Alle grunneiere med utmarksrettigheter på Vidrek må først si seg enig i at Sameielagets styre får mandat til å inngå slike avtaler, og foreløpig er vi i en slik avklaringsfase. Når dette er klart vil grunneierne i et medlemsmøte – trolig våren 2010 - få avgjøre innholdet i de avtaler man ønsker å inngå med hytteeierne.

Årsmøtene i grunneier- og sameielagene blir holdt 11. april 2010.

Martin Indregard



Rapport fra Barnegruppa 2009

Tre unge mødre har nå blåst liv i barnegruppa som har ligget 4-5 år i dvale. Nå er den kommende generasjon på full fart, og det er artig å registrere at livet går videre i bygda. Unger er som kjent det viktigste vi har, uten unger stopper alt opp. Anita Jensen er mor til Kevin på 5 år og Sandra på 2 år. Anita Solum er mor til Mathias på 3 år. Vera Ravn Pettersen er mor til Benjamin på 3 år og Michelle på 1 år. Det er disse som danner basisen i barnegruppa, men fedrene er sikkert med fra tid til annen. Bestemor Gunn er også av og til innom med sine barnebarn Tobias på 5 år og Marte på 2 år, og hvis det er andre barn med tilknytning til Virak som har lyst å komme, ønskes de hjertelig velkommen- men det vil være lurt å ringe først. Møtedag er torsdager, men siden de er så få er det ikke hver torsdag de treffes forteller Anita Jensen. I sommer var de en del hjemme hos hverandre, og da var ungene ute og lekte. De har også vært på tur sammen, i sommer dro de med fiskestang til Råndalen. For å gardere seg hadde de med seg hamburgere og engangsgrill.

Ved oppstart fikk barnegruppa et tilskudd på kr.1000,- fra Grendelaget. Det har de brukt til innkjøp av leker som de bruker når de treffes på torsdagene. Da koser de seg og steker av og til vafler. De har også laga middag sammen.

Halloweenkafè

Barnegruppa arrangerte Halloweenkafè 31.oktober. Det var lapper i alle postkasser om arrangementet,



og på butikken i Håkvik. Gymsalen var ”pynta” med spindelvev, edderkopper, flaggermus og andre skumle ting. Barna og en del av de voksne var malt og utkledd til det ugjenkjennelige- så det var ganske skummelt å komme inn der. Det var salg av mat og drikke, loddsalg (med premier til barna) og halloweengodiser. De tre i komiteen fortjener all honør for et flott arrangement. Til neste år håper de det kommer flere fra bygda og omegn.

Arna Johanne Flønes

Drapet på Aurora Lindkvist

Kjetil Indregard har i år forlatt kosen hos ungene i Svingen og i stedet kasta seg over krim-sjangeren. Han har gjort noe som knapt har vært prøvd ut før i Norge, nemlig å skrive ei sammenhengende krimbok i 12 bind som kommer ut med et bind i måneden. Dermed vil det ta et år fra forbrytelsen blir begått til løsninga kommer i siste bind, rundt påske 2010. Siste bind som i handelen er nr. 8, mens Kjetil kan fortelle at han nå er i gang med å skrive den siste boka.

Historia dreier om oppklaringen av drapet på ei ungdomsskolejente i en norsk småby sørpå. Lensmannen Eilif Bjørnstad og etterforskere fra Oslo møter et villniss av villedende spor og

mystiske fakta som til tider synes å gå i ring. Bøkene er typisk kiosk-krim, lettlesle og greie, samtidig som de gir et troverdig og levende portrett av menneskene i småbyen Fredberg. Og historia er spennende og medrivende. Handlingen har også forgreininger utover landet, blant annet til Håkvik. Mer skal vi ikke røpe. Men det er ennå tid og kaste seg på leserlassenet...
Martin





Samisk hverdagsjamanisme

Helga 4.-6. oktober 2009 fikk 13 kvinner oppleve mye spennende under et kurs i samisk hverdagssjamanisme på Grendehuset og i Lavvoen på Indregard.

Ordet sjaman kommer fra en sibirsk folkegruppe og betyr noe sånt som "den som vet." Ordet noaide betyr nesten det samme: "Den som ser". Det vil si: den som ser inn i ånde verden.

Da våre forfedre levde av jakt og fiske var kontakt med ånde verden en sentral del av hverdagen. Det gjaldt å holde orden på viltet, eller være oppdatert om når skreien kom til kysten, eller når laksen var på innsig. I tillegg ble det konferert med ånde verden hvis sykdom oppsto. Det var en rune bomme i hver lavvo eller gamme.

Denne sterke tradisjonen har fulgt samene helt til i dag, til tross for heksebrenning, forfølgning, fornorsking og kristning. I skrivende stund lever både lesere, healere og noaider i beste velgående over hele Sapmi (sameland).

I dagens moderne samfunn er det flere og flere som ivaretar den gamle tradisjonen og utvikler sine evner til å hjelpe andre og en dypere kontakt med seg selv.

Den samiske sjamanen Ronald Kvernmo holdt innføringskurs i samisk sjamanisme. Han gjennomgikk først hva sjamanismen egentlig er, hvordan den oppsto, og så slo han i hjel noen myter om trolldoms makt og ganding. Religions historien og kultur historien ble diskutert. Det var interessant at misjonæren Thomas von Westen sine nedtegninger av samisk religion på 1700- tallet kom i all hovedsak fra Ofoten. Hans kilde var Jens Kildahls nedtegninger av symbolene på trommene og samtaler med noaider i Skjomen. Deretter fikk kursdeltakerne en innføring i kunsten å meditere ved hjelp av rune bomme (trolltromme).

Vi var på Grendehuset under teori undervisningen og stort sett i lavvo under trommereisene. Martin og Ingrid hadde bygget en stor bordkledd lavvo, som skapte en magisk ramme rundt kurset. Kursdeltakerne formidlet at de fikk en dypere kontakt med seg selv og en god avspenning. Følelser ble frigjort og Ronald Kvernmo hadde en teori om at det var derfor så få menn meldte seg på slike kurs. Kanskje de er litt redde for å snakke om følelsene sine? Jeg tror noen kvinners motivasjon



for å lære om sjamanisme er å få kontakt med sin kvinnelige kraft, intuisjon og sine forfedres visdom.

Det stadig økende tempoet og fremmedgjøringen fra naturen tror jeg gjør at mange opplever å miste seg selv på veien. Vi opplever stress i hverdagen og har lyst til å finne roen. Hvorfor skal vi da bare vende oss mot Østens filosofi og mystikk når vi skal meditere? Yoga og mindfulness ved stressmestring er blitt veldig populært. Det er tradisjoner som kommer fra Østen. Hvorfor ikke bli kjent med vår egen lokale tradisjon?

Vel møtt på neste sjamankurs på Vidrek i 2010.

Ingrid How Indregard



Puddelfarm på Indregard

I barmhjertighet med vår kongerpuddel Iram sitt antatte ønske om å bli mor før ho blei for gammel – ho er nå 7 år, og 8 år er grensen for hunder – satte vi i gang prosessen som endte opp med at eg i høst blei fosterfar for en skokk nydelige puddelvalper. Vår hvite Iram og Rago – den svarte faren – brukte bare ei hektisk elskovshelg til å få fart på sakene, og etter 8 uker - den 30. juli - var Iram klar til å føde.

Kjøkkenet på bestemorstua var på forhånd ombygd til fødestue, og dandert med puter og diverse antibakterielt utstyr. Klokka fem på ettermiddagen var nedkomsten i gang, med jordmor Ingrid, meg og en i utgangspunktet noe nølende Agnes (12) som assistenter. Valpene begynte å komme med en knapp times mellomrom, og vi

hadde vår fulle hyre med å registrere vekt, bestemme kjønn, gi navn, observere etterbyrden og få valpene til å patte. Til slutt hadde det kommet 8 valper, 4 hvite og 4 svarte, akkurat som gamle Mendel og arveloven forutsa det skulle. Alle var sunne og friske, og Agnes døypte dem i tur og rekkefølge med navn i tiden, en miks av hundenavn i familien, populære popartister og Linus i Svingen-navn: Åsa, Jackson, Nure, Agga, Shakira, Bella, Linus og Sara. Rett nok måtte Nure omdøpes til Mira dagen etter, da det ble konstatert at også vår fødestue – i likhet med andre medisinske institusjoner - kunne begå feil og hadde bomma på kjønnsbestemmelsen i farta.

Så starta et hektisk liv med amming, foring, opptørking av valpebæsj og ditto urin. Det er utrolig hvor mye avføring 8 krabater kan få ut av seg pr. døgn. Men mye tok de også til seg: på 10 dager hadde de dobla vekta si fra de ca. 250 gr. de veide i starten. Og før det var gått 3 uker runda de

en kilo. Samtidig var fart og bevegelighet økt kraftig, så valpebingen de lå i måtte bygges høyere i takt med klatreferdighetene. Litt nattevåk for fosterfaren blei det også i starten, men ganske snart klarte valpene å sove ei hel natt uten å starte en intens konsert med sine spinkle bjeff. Da skolen starta flytta de andre til byen, og eg fikk eneansvaret for oppdragelsen. Vi hadde laga hundegård ute, og etter hvert fikk de også herje



rundt på tunet i fri lek. Det var litt av et show, med 8 nyfikne, litt engstelige med snart modige krabater i vilter lek på gresset mellom alle regnbygene i august og september. Farten på valpene økte kraftig for hver uke, og snart måtte man klemme ut lure måter å håndtere svermen av viltre valper som strømmen mot deg som en foss når du åpna døra, eller når du skulle samle dem sammen igjen etter tunleken.

De to månedene vi hadde dem var det ikke tid til å få gjort mye anna. Men det var ei veldig hyggelig tid, med mye kos og kjæling med de nusselige små krabatene. Da det kom til avhending til nye eiere var det nesten sørgmodig å se dem av gårde. De havna litt rundt omkring, i Tromsø, Harstad, Svolvær, Evenskjer og Narvik. Etter rapportene har alle det fint og er til stor glede for sine nye foreldre.

Martin



Virak, Montenegro

Andreas Indregard kjørte i høst på biltur gjennom Balkan, sammen med sin tyrkiske kjæreste, Gizem. De to besøkte oss forresten i sommer, og Gizem erklærte da at hun måtte være den første tyrker som hadde gått til Helligdagsvatnet. Noen som vil bestride det?

Nok om det. Mens de kjørte gjennom fjellandet Montenegro kom de plutselig til stedet Virak, med eget veiskilt og greier. Bygda var ikke særlig større enn Vidrek, så det ut til. Stedet ligg 1450 meter over havet, i Anna-provinsen, ikke så langt fra Mostar.

Et søk på nettet (i yr.no) fortalte oss snart om 3 Vrak til:

- Virak, (også skrevet Vidrak), ei grend i Sirdal kommune i Vest-Agder, like ved Sirdalsvatnet og rett nord for Flekkefjord. Det finns også ei Virak bru.
- Virak i Kroatia, i Vukovar-Srijem. Det er en svært liten plass, litt øst for Banja Luka og nord for



Sarajevo.

- Nathu Virak er et befolket sted i Punjab i Nord-Pakistan, noen kilometer vest for Lahore.

Kanskje kunne Vidrek/Virak bli vennsbygd med Virak? Nathu Virak er vel litt vanskelig for tida, men en av de andre?

Bare en tanke.

Martin

Stålhall på gang

Ivar Ravn har vært i hektisk aktivitet i år med utgraving av tomt litt ovafor der gamle Karl Olsa-huset låg. Han kan fortelle at han til våren skal føre opp en hvit stålhall der. Da blir det først støyping av grunnmur og kjeller, og så oppsetting av stålkonstruksjon og vegger. Hallen skal bli lagerplass for ved, samt for traktor, redskaper og annet. Den er plassert slik at den vil komme bak et evt. framtidig nyhus på gården, og bli skjult.

Ellers har Ivar anlagt ny traktorvei fra Klemsteinvika. Der kan han ta seg helt opp til Helligdagsvatnet med traktor. I gamle dager kjørte Karl Olsen ned ganske mye ved etter denne skogsveien.

Martin

I Skjærvik er det blitt en ny bil på gården.

Jan er i "internasjonal" fart og plafra ned flere elg de første timene av elgjakta på eget vall i Klubbvika.

Jubileer i 2009

Jubileer i 2009

- 90 år: Olga Olsen (14.11)
- 85 år: Karen Solberg (9.10.)
- 80 år: Kåre Bjerkelund (1.3.)
- 70 år: Alf Martin Arntzen (29.9)
- 60 år: Ragnhild (14.7) og Hans (16.6)
- 65 år: Gerd Røssås (28.6.)
- 50 år: Anita Didriksen Ravn (15.7)
- 50 år: Sølvi Øgsnes (22.10)

Vi gratulerer alle på det hjerteligste!

På Skoglund er gårdsplassen godt berika med orkesterbuss i big size.

Olga Dahl var så uheldig å brette lårhalsen i sommer, men hun er i full trening til å oppnå mest mulig av gammel fott og fart.

Øystein på Krøkebærneset har grusa nyveien sin.

På Indregard er det stort sett mørke hus og folketomt, men heldigvis lys av og til i helgene.



RØNNAUG PÅ SPORET, NOVEMBER 2009

Der er et bindeledd mellom grenda vår Vidrek i Ofoten, Norge og byen Beloit i staten Wisconsin, USA. Sammenhengen er denne:

Den 24. juni 1854 blei det på Vidrek født en gut som fekk namnet Hans og var halvbror til mi bestemor, Gjertine, som blei født 14 år seinare. Han Hans reiste tidlig ut. Eg kan huske at ho bestemor fortalte at et av hennes tidligaste minna var at de sto i fjæra og tok farvel med han. Etter korte opphold i Trondheim og Christiania, reiste han som så mange andre på den tida, til Amerika og hamna i Beloit, ein by i det enorme området som går under betegnelsen Midtvesten. Nærmaste storby er Chicago. Det har seg slik at eldste sønnen min, Hall, og kona Sonia, i sommar flytta til en by som heiter Bloomington i staten Indiana, noen timers kjøring søraust for Beloit. I november tok eg turen over dammen for å besøke dem. Vi hadde alt på forhånd planlagt å prøve å finne ut om det fremdeles kunne finnes spor etter denne Hans i Beloit. Det vi hadde å gå ut ifra, var far min, Andreas Indregard, sine nedtegnelsa i boka Minne og dikt. Dessuten hadde vi søkt på internett og funne spredte opplysninga om han frå folketellinge og anna.

Den 15. november om kvelden kom vi fram til Beloit etter å ha kjørt time etter time i det uendelige prærielandskapet. Byen som i dag har i overkant av 37.000 innbyggere, ligg ved elva Rock River. Hans kom dit i 1879 og arbeidde som "clerk" i firmaet Hill & Fuller som dreiv innafor herreekviperingsbransjen. Seinare, i 1906, overtok han firmaet under namnet Henry J. Wirack og dreiv det fram til på 1920-tallet. Han stifta aldri egen familie, men heldt i alle år kontakt med familien i Norge. I mange av de brevan bestemor fekk, ga han uttrykk for at han ønska å ta seg en tur tilbake til gamlelandet, men det blei aldri. Han døde i 1928 og blei gravlagt i Beloit. I tillegg til å skrive brev, sørga han for at bestemor og bror hennes han Johan, bestefar til Lilly og Jørgen, fekk tilsendt bladet Skandinavien. Det blei utgitt i Chicago. Pussig å tenke på at i 1910 var dette den norskspråklige avisen som hadde størst opplag, større enn både Dagbladet og Aftenposten.

Det første vi gjorde var å leite opp det stedet han



DETTE DUKKA OPP DÅ VI SØKTE ETTER HENRY J. WIRACK PÅ INTERNETT:

Som del av et prosjekt Department of Philosophy and Religious Studies, Beloit College gjennomførte i 2003 fekk noen studenta i oppdrag å finne fram til gravsteina på byens kjerkegårda der de syntes innskrifta var spesielt interessant. Studenten Emily Parker hadde funne fram til Henry J. Wirack sin gravstein. Ho tok for seg teksten som lyder slik:

Henry J. Wirack, June 24, 1854 - April 23, 1928, born at Virak, Ofoten Parish Nordland, Norway .

Ho stilte følganes spørsmål:

Why did they put the parish he was born into on his marker. Was he very connected to it? Why did he move to the Midwest?

Oversett til norsk:

Koffør sette de menigheta han var født inn i på gravsteinen hans? Var han svært knytta til den?

Koffør flytta han til Midtvesten? Min kommentar: Ja, den som kunne svare på de her spørsmålan ----

Rønnaug

hadde forretninga. Etter gamle kart å dømme skulle det være et område nær elva der det var samla mykje forretningsvirksomhet. Men den gang



ei. Her hadde det nok foregått sanering, og denne delen av byen var prega av moderne bygninga med park langs med elvebredden. Ja, ja. Vi hadde få timer til disposisjon før vi måtte returnere i retning Indiana. Ka skulle vi no ta oss til. Gravplassen! Eg huska at ho bestemor hadde bilde av gravstøtta hans. Men byen hadde fleire kjerkegårda, og var det trulig at grava til en person uten etterkommer, var å finne over 80 år etter at ho blei oppretta? En rask telefon til kjerka han tilhørte, ga ikkje nåkka resultat bortsett frå at de anbefalte å oppsøke the cithhall, rådhuset. Ja, registran der viste at han var gravlagt på Oakwood cemetery. Det blei ringt til kontoret der, og det var berre å møte opp. Vel framme på kjerkegårdskontoret låg kopi av gravkart og gravregister klar. Kvinna vi snakka med, syntes det var spennande at vi var kommen

heilt frå Norge for å besøke ei grav på "hennes" kjerkegård, og vi fekk nøyse beskrivelse av korsen vi skulle finne fram. Det var bra, for kjerkegården var kjempestor. Han låg oppe på en låg ås med mange høge tre. Gravminnan hadde ulik størrelse og sto på en velholdt grasbakke. Ingen av gravene hadde egne blomsterfelt slik vi er vant til hos oss.

Vi leita oss fram etter kartet, og der – akkurat slik eg huska det fra bestemor sitt bilde – sto gravsteinen. Han var laga i lys stein med vakkert innhogde bokstava. Etter 80 år var han i god stand med tydelig skrift, og han sto støtt og godt på bakken. Eg fekk ikkje undersøkt korsen systemet er der borte, men at der var kyndige hender som tok seg av vedlikeholdet på heile gravplassen, var tydelig å sjå.

Opp og ned...

...går det i Narvik med mangt og mye. De fleste i landet forbinder jo kommunen med elendighet, vanstyring og nederlag, - etter årtier med stormannsgalskap. Det meste får negativ omtale, - i hvert det som kommer i avisspaltene.

Men – Vinterfestuka, den går oppover, med aktiviteter og hurra-mæ-rundt på mange områder. Og ei som har en finger med i dette spillet er "Virak-jenta", er ho Sølvi Øgsnes, som er styreleder for Vinterfestuka. Som "hotell-dronning" på Breidablikk kan ho mangt og mye om hvordan man skal treffe spikeren på haue, - og få frem det folk ønsker å få servert både kulturelt

Sølvi Øgsnes gjenvalgt



I etterkant av årsmøtet 2009 i Stiftelsen Vinterfestuka 11. juni, er det nye styret konstituert. Sølvi Øgsnes ble gjenvalgt som som leder. Det øvrige styret består av Lise Bang Ericsson, nestleder, Bjørn Forselv, styremedlem,

STYRET:
I etterkant av årsmøtet, ble det nye styret i Stiftelsen Vinterfestuka konstituert. Fra venstre ser vi Olav Sigurd Alstad, Edel Storelvmo, Sølvi Øgsnes og Bjørn Forselv. Lise Bang Ericsson var ikke tilstede da bildet ble tatt.

Edel Storelvmo, styremedlem (ny) og Olav Sigurd Alstad, Narvik kommunes representant nestleder.

Varamedlemmer: Lena Hope, Johnny Mobakken og Ivar Klavnes.

Stiftelsen Vinterfestuka er i stadig utvikling og arbeider målrettet for å befeste seg som bredefestivals i nord - samt være en bidragsyter til områdembygging av Narvik og regionen.

- Vinterfestukeorganisasjonen besitter bred erfaring og kunnskap for gjennomføring av større og mindre arrangementer året rundt. Dette både for næringslivet og det offentlige. Det er nå tre heltidsansatte i administrasjonen hvor man har knyttet til seg kompetanse innen organisering og markedsføring, konkluderer Sølvi Øgsnes.

og selskapelig. Fortsatt har vel kommunen noen kroner i kassen til denne "ståk-vekka" (som en ihuga nynorskman kalte den), så både yngre og eldre kan glede seg får vi tru.

- Ingebjørg

Si hei til Martin

Hei Hei! Den 8 oktober 2009 kom jeg, Martin Leon Jørgensen Buschmann til verden på UNN.

Jeg veide 3970g og var 50cm lang. Stolte og lykkelige foreldre er Marius Hansen Buschmann og Anne Katrine Jørgensen.

Vil hilse til bestemor og bestefar Toril og Gunnar Hansen på Virak.





Åpning av Virakelva Kraftverk

Tirsdag 9.juni 2009, ble Virakelva kraftverk offisielt åpna. Mari Ravn og Lise Flønes Ravn var utpekt til å foreta det ærefulle oppdraget. Med et tasterykk på PC'n var det gjort, og dermed var de med på å skrive historie.

Det er lagt mye arbeid i å få dette inngrepet i naturen til å synes minst mulig. Rørgata er gravd ned og massene er tilbakeført slik at naturen skal gro seg til i løpet av noen år. Det er også pålegg om minstevannføring i elva.

Nordkraft har investert rundt 50 millioner kroner i utbygginga, som vil gi rundt 700 husstander strøm. Mye fint folk var samla i godværet for å overvære åpninga. Etterpå var det lunch på Grendehuset, der Nordkraft sto for bevertning, taler og gaveoverrekkelser som seg hør og bør. Det ble påpekt i en av talene at i løpet av et år ville kraftverket ha tilbakeført all strømmen som bygda har brukt siden vi fikk elektrisk strøm. Det spørs om det vil la seg gjøre, for dette første året har så langt vært veldig nedbørsfattig.

Visegruppa bidro med noen sanger, og Hans

Gundersen viste noen glimt fra filmen om utbygginga han har jobba med under hele anleggsperioden. Han skal også filme i etterkant, for å se hvor lang tid det tar før naturen greier å hente seg inn igjen. Dette er viktig å få dokumentert, og viktig lærdom når det skal bygges ut andre plasser.

Det har vært en del problemer etter oppstarten, så kraftverket har stått stille i noen uker. Men alt skal vel gå seg til. Nå i skrivende stund får vi vite at pga ekstremt lite nedbør i løpet av høsten er kraftverket stengt og rørgata tappa tom, og blir antagelig ikke starta før utpå ettermiddagen. Det er fordi det alltid skal være ei minste vannføring i elva.

Mange har tatt turen oppover anleggsveien. Det er en fabelaktig utsikt når man kommer et stykke oppover. Men det er såpass bratt at det kjennes. Man bør ha et par staver for hånden- det er nå mitt tips. God tur!

Arna Johanne Flønes

Virak grunneierlag inviterer alle fastboende i bygda og alle medlemmer av grunneierlaget til stor

ELGFEST

på Grendehuset
20. februar kl. 17

Styret



Portugisisk-norsk

Etter at han blei pensjonist har Martin fått tid til å ta opp sin gamle hobby, oversetting.

Spesialområdet er å oversette fra portugisisk til norsk.

I år har han gjort ferdig oversettelsen av en biografi om livet til den verdenskjente brasilianske forfatteren Paulo Coelho (mest kjent for boka "Alkymisten"). Boka er på vel 500 sider, og skal komme på markedet i 2010. Trolig blir tittelen Trollmannen Paulo Coelho.

Kor finn vi gamle nummer av Austavinden?

Det er to muligheter:

1. Kjøpe den CD'en Kjell-Olav har laga med pdf.-filer for alle nummer fra det aller første i 1979 t.o.m. 2006. Den koster kr. 150 (+ porto), og bestilles på nettet hos kor@virak.no, i posten hos Kjell-Olav Ravn, Virakvn. E-6 161, 8520 Ankenesstrand, eller via mobiltelefon 90 99 73 16.

2. Bruk internettet: gå inn på www.vidrek.no og velg Austavinden. Der finn du innlagt artikler fra bladet i 1997 – 2004. Vi arbeider med å oppdatere nettstedet slik at du også kan finne de siste årgangene.

Anders har skaffet seg lastebil og gravemaskin, og er godt i gang med molo for fembøringen "Hiltringstimen" ved Stornaustet.

Morten Brox har overtatt hytta etter besteforeldre, Ingrid og Reidar Larsen.



Besøk av hønsehauken

Æ fikk telefon fra gubben mens æ va på jobb, og meldinga va som følger: "Det har skjedd en liten tragedie i hønsegården...." Han la trykk på liten, sånn at æ ikke skulle se for mæ den helt store elendigheta. Men til saken, det som hadde skjedd va at en ung hønsehauk hadde stupt ned for å mæske sæ med mine høns! Han må ha hadd god fart, for han klarte å gå gjennom nettingtaket og rett på ho Inger, ei kockin dverghøne, som kjaapt ble ett hode kortere. De andre fjærindividan laga et himlanes spetakkel, så selv Gunnar hørte dem uten at høreapparatet va i bruk. Han så jo straks at ingen kunne gjøre nå før ho Inger, men han fikk de andre fem, i den hønsegården, inn i huset demmes. Det va ikke vanskelig å få ta i dem, for de var fullstendig lamma av skrekk. Så skulle hauken ut, og det var ikke så enkelt! Døra ut av gården er ganske smal og nettingen over va fremdeles inntakt. Med ei rive i handa prøvde Gunnar å få den ut, men en hauk på flukt vil opp og bort, ikke gå ut gjennom ei lita dør. Det tok ei stund før han fikk trøkt han ned med riva og geleida han ut. Da han fløy avgårde blei det ropt etter han: "Du kan vær gla ikke kjærringa va hjemme, for da hadde ho vridd halsen om på dæ!". Vi leita for å finn åpninga hauken hadde kommet

inn gjennom, men det va vanskelig. Æ foreslo at den hadde gådd inn etter Gunnar, da han slapp hønsen ut om mårran, men han va ikke enig i det. Til slutt fant vi ei lita revne helt inn mot nettingveggen, så der hadde han gådd gjennom. Nettingen e av den typen man hadde rundt høyballan før, når de pakka dem i plast, og den e så sterk at det skal nå til før å rive den sund. Hauken fikk vel kink både her og der, for han prøvde sæ ikke på flere stup, men han var en hyppig gjest de følgende dagen. Hønseflokket va tydelig præga av terroristen og slutta fullstendig å legge egg. Da fant æ på at æ skulle legge det som va igjen av ho Inger på hønsehuset, under nettingen, for hauken klarte å strekk den sånn at han satt på taket. Med klørne i liket, gjennom nettingen, regna æ med at da satt han der! Så æ rigga mæ med bur, stort pledd og hanska, klar til action - og venta... Tanken va å deportere han i allerfall til Efjord, men han har vel antakelig vært hjemme her før æ kom tilbake. Dessverre dukka ikke skurken opp, så æ blei vel gjennomskua, og nu har hønsen nettopp begynt å legge egg igjen.

Hilsen Toril.

JULETREFEST

MANDAG 28. DESEMBER
KL. 17.00

Ta med nissepakke til barna og matfat.
Brus og kaffe serveres.

Underholdning ved Visegruppa
Alle hjertelig velkommen

Vidrek Grendelag





Minneord om Marit Åsheim

Marit vart fødd 27.7.1938, og var eldst av dei to borna til Elisabeth og Johan. Ho vaks opp på på Åsheim, den vakre garden far hennes rydda. Ho har sjølv skildra dei gode barnåra i mange forteljingar i Austavinden på 80-tallet. Med vår naturinnleving og sikker språkføring skildra ho der opplevingar og kjensler ho hadde fått med seg på Vidrek som barn.

I ungdomstida starta ho utdanninga si på landsgymnaset i Finnfjordbotn. Deretter tok ho fatt på eit lærarstudium i Tromsø, men braut av og ville studere psykologi i Oslo. Her møtte ho Bjørn Berg, som ho vart gift med, og dei fekk dottera Lisbeth. Men kort etter vart Marit sjuk og innlagt eit par år på Gaustad sjukehus. Sjukdommen på sinnet drog ho med seg heile livet, i vekslende styrke og karakter. Ho blei tidleg skild frå Bjørn, og bodde mange år i Narvik etter at ho kom ut frå sjukehuset. Då foreldra døydde rundt 1980 overtok ho garden og bodde sidan der. Ho gifte seg med Jan Jørgensen, og i ein tiårsperiode bodde dei saman på Åsheim. Dei siste femten åra bodde ho aleine.

Eit av kjennetegna til sjukdommen hennes var ei

svekking av evnen til samhandling med andre menneske, og til sjølvinnsikt. Men ho hadde mange gode år på Åsheim, som ho kjende seg svært sterkt knytt til og som ho alltid forsøkte å halde godt i hevd. Marit hadde eit brennande ønske om å ta vare på arven frå foreldra, frå slekta si og frå den gamle, trygge tida, og det prega mykje av hennes liv. Det var også hovedtemaet i dei par bøkene ho skreiv og ga ut.

Marit hadde ikkje noe lettvinnt og enkelt liv. Ho streva heile livet med virkningane av sjukdommen og med å finne sitt fotfeste. Slik sett er det imponerende at ho klarte seg så godt som ho gjorde. Og når tinga var som dei var, trur eg ho levde eit liv ho opplevde som meningsfylt og godt, i ei bygd som hennes hjerte var djupt forankra i.

Marit blei 71 år, og somna fredelig inn på Narvik sjukehus. Den 13. november gjorde Marit si siste reise, i ei vakker og verdig gravferd til Vidrek kjerkegård, ein gravlund ho alltid høgakta.

Fred med Marit sitt minne!
Martin

Jubileumsmarkering

Vidrek Grendelag fylte 30 år 4. november 2009! Austavinden og grendehuset hadde også jubileum, henholdsvis 30 og 60 år. Det ønsket laget å markere med at folk i bygda kunne gjøre litt sammen og kose seg, nemlig lørdag 7. november. Dagen ble delt i to med et utadrettet arrangement på dagtid og middag på kvelden.

Arrangementet startet opp kl. 11.00 på formiddagen. Representanter fra husflidsgruppa, bygdefolk og noen utenbygds fra, kunne by frem sine flotte produkter for salg. Her var det mulighet til å få kjøpt hjemmelagde håndarbeider og andre hobbyprodukter, lefser, flatbrød, videoer, kalendre, treprodukter, keramikk, sølvarbeider og steiner.



Selv om det foregikk en del andre arrangementer rundt i distriktet denne dagen, fant folk frem til Virak i det flotte høstværet. Tilbakemeldingene



tilsa at folk synes det var godt å komme innom en tur for å se og kose seg. Kafèen frista med kaffe- og kakesalg, samt pølser og etter hvert lapskaus. Tombolatrommelen snurret og var slett ikke arbeidsledig. I år ble det prøvd noe nytt til avveksling fra åresalg; amerikansk auksjon. Her blir gjenstander på forhånd satt en hemmelig pris på. Publikum byr, og det budet som først passerer den fastsatte prisen, får gjenstanden. Publikum kom etter hvert i siget, og da satt budene løsere. Her kunne man få flotte ting til en rimelig penge.

Det var mulighet å lese

Austavindens jubileumsnummer som veggavis, samt utdrag fra tidligere Austavinder som var hengt opp på veggene. Arrangementet varte til kl.15.00.

Bordene stod ferdig dekket da folk ankom til middag kl.19.00. Da folk var kommet til bords, kunne leder av grendelaget, Rønnaug Indregard, ønske velkommen til en trivelig uformell kveld i lag. Middagen bestod av nydelig lammesteik med



Toril Hansen som leste opp talen fra 10 årsjubileet. Denne skrev hun som vers på rim den gang hun var leder for grendelaget. Et artig minne og oppsummering fra lagets ti første år. Torgunn Olsen tok så for seg bygdas kursvirksomhet gjennom alle lagets år. Hun kunne vise frem både gjenstander, dikt og omtale fra tidligere tider. Kommentarer fra sidelinja hjalp til friske opp kursminnene. Trond Østrem ledet ”20 spørsmål” med et panel bestående av Arna F. Ravn., Svein

Ravn, Randi Bjerkelund og Gudmund Andreassen. Panelet gjorde en god innsats og kom vel i havn med de fire ordene som alle var knyttet til Virak. Deretter sang vi en sang som var sammensatt av to sanger fra tidligere anledninger. Så ”pent brukte” sanger kunne godt brukes flere ganger. Etter dette kunne Torgunn og Kjell Olav Ravn vise frem bilder på stort lerret fra ulike aktiviteter gjennom tida. Dette ble et kjærnt gjensyn med tidligere tider og kjenninger. Alf Harald Bjerkelund avslutta seansen med en god historie av et maritimt slag.

Etter dette koste vi oss med kaffe og kaker mens vi prata oss utover kvelden. Både bygdefolk og tilreisende så ut til å ha det trivelig!

Takk for laget til alle sammen!

Torgunn



tilbehør. Folk forsynte seg flere ganger, og ble ikke munntøyet brukt til tygging, gikk det til sjabbing. Stemninga var god rundt bordene hos de rundt 45 middagsgjestene.

Vel forskynt, fikk folk strekke på beina før det skulle underholdes litt. Underholdninga ble innledet med felles sang. Dette var en gammel Virak-sang vi ikke hadde sunget før. Det neste var



En hilsen fra Mo i Rana

Av Årunn Ravn

Bilen stopper og vi går ut, tar med noen vesker og poser og låser oss inn, takker for sist og drar pusten i dype drag ---- vi er igjen på Virak – i Mellastua.

Det er en av de første dagene i juni, luften er god å puste i og himmelen er klar og blå. Vi – det er Terje og meg (Årunn altså), og jeg tror at hver eneste sommer siden 1958 har jeg vært her (da for første gang og på bryllupsreise, jag hadde jo funnet mannen i mitt liv). Inntrykkene var så mange, fjellene var så høye, Ofotfjorden så blank og fin, solen og lyset helt utrolig vakkert. Jeg som er født på Andøya og oppvokst der savnet dette mye i mine første år på Mo.

Vi var ikke før kommet før nærmeste nabo dukker opp og sier: ”Nå er kaffen kokt, vil dere ikke komme og ta en kopp”. Selvfølgelig vil vi det.

Kvelden blir sen, det tar jo tid før saker og ting er kommet inn og senga oppredd. Ikke alt er like nødvendig å drasse på, syns Terje, i hvert fall ikke alle disse pottene med margeritter, pelargonier og stemødre, et bitte lite drivhus var faktisk også med.

Neste morgen fant vi en veske med fersk flyndre hengende på døra, noen må vite at av alle fisker i havet er flyndre det beste jeg vet. Nå er det bare å brette opp ermene og ta fatt. En del er det jo å gjøre når et hus har stått tomt i nesten et helt år. ”Jeg går ut,” sier Terje, han skal vel ta fjøsen i nærmere øyesyn som i år har fått nytt panel på nersida og takket være gode naboer også er malt. Han romsterte noe fryktelig med fjøsen vår, den berømmelige NARVE da han var på besøk her en vinter. Ja Terje er ikke arbeidsløs akkurat når han kommer til Virak, og selv om helsa ikke er mye å skryte av gjør han så godt han kan for å ta vare på sitt vakre barndomshjem.

”Harryhuset” på Bårstuhågen er nå utbygd til det ugjenkjennelige, og er blitt et virkelig palass for Vera og Mats med sine to herlige barn. De får nå bedre plass å boltre seg på og håper å bli ferdig før jul. Men mens det står på som verst bor Vera og ongan i Beisfjorden, mens Mats tar seg av snekringa.

Vel, ut må jeg også så snart som det der mulig. Det er litt sent for våronna, men pytt pytt, løvetann og brennesle får hardhendt behandling (så, nei, jeg har verken kokt suppe eller laget salat av nevnte arter) og sammen med gammelt løv kjørt bak fjøsen. Plantene vi hadde med skal i jord i krukker og bed, men det er jo dette jeg elsker og har drømt om gjennom vinteren å få grave i jord, se at ting vokser og til slutt gleder oss med sin blomsterprakt, rene mentalhygien for meg.

Når det er blitt mer sommer og ferietid og vi får besøk av våre barn med sine familier blir det liv og røre i Mellastua. Tre små oldebarn har vi fått, men de har enda ikke vært på Virak, men kanskje til sommeren! Guttene våre og deres gutter igjen elsker å være på havet og fiske, så ingen matmangel så lenge det finns fisk i havet.

Nå er jo barna våre bosatt forskjellige steder i verden, så lille Jonathan som kom helt fra Napoli kunne ikke så mange norske ordene, men småsei og lever hadde pappaen lært han å si. Jentene liker seg best nede ved Moloen, aller morsomst er det å fange krabber, den største som er blitt fanget fikk navnet Frank, ble satt band på og gått tur med!! Jeg må også nevne hvor stolt og glad Ine og Maja var da de fikk lov av Anne Berit å legge navn på en liten kalv som ble født sent det året.

Jeg kunne skrevet side opp og side ned om hvorfor det er så godt å komme til Virak, hjelpsomme naboer (både i sorg og glede), koselige stunder med kaffekoppen, turer i blåbærskogen, om solen, vinden og ikke minst havet som jeg har utsikt til fra kjøkkenvinduet og som jeg aldri blir lei av å se på. Nå skal jeg slutte mine skriverier, men må bare få sagt at ingen steder i verden er så kjært for meg som Virak og Mellastua.

Til slutt vil jeg ønske alle en riktig GOD JUL og et GODT NYTTÅR.

MaryAnn og Gunnar har flytta fra ”Johanneshuset” til Skjomnes. Ho kan nå nyte utsikten utover fjorden – fra samme vindu som ho gjorde i sin barndom. Vi kan nå ønske Svein-Yngve Eilertsen som har kjøpt huset deres, velkommen tilbake til bygda.



Jubileumsnummeret av Austavinden

Vi har fått både ros og litt ris for jubileumsnummeret tidligere i høst, og absolutt mest ros, bare så det er sagt. Men vi iler også til med å føye til ting som falt ut og som fortjente en plass i bladet. Derfor disse linjene.

Vidrek gravlund.

Gravlunden er nå ansvaret til kirkevergen i Narvik. Men bygda har sjøl gjort mye for at den kom i stand. Det arbeidet Enevold Kongsbakk og mange andre la ned rett etter krigen var starten. I grendelaget si tid, etter 1980, har bygdefolket gjort enkelte forbedringer.

I 1982 fikk grendelaget overlatt kr. 1500 fra den gamle Virak, gjennom Edvin Ravn. Det blei vedtatt å bruke pengene til en minnestein over de som er gravlagt på andre kirkegårder, før vår kom. En komité med Sigfrid Indregard og Jenny og Harry Johansen samla opplysninger om hvem dette gjaldt, og Agnar Larsen laga skapet for å oppbevare lista. Minnesteinen blei avduka i 1983.

Utvidelsen av parkeringsplassen ved kirkegården i 2000 var svært viktig. Tidligere kom bare noen få biler opp ved begravelser. En dugnadsgjeng med Jan Røssås i spissen gjorde en stor innsats, og de 14.000 kr. grendelaget og grunneierlaget hadde skaffet strakk dermed usedvanlig langt: plassen blei utvida slik at over 30 biler kan få plass.

Ellers har det vært mange dugnader med både vei og skogrydding. Kommunen har også bekosta ei veiforbedring i John Martin Overvåg, som har vært kirkegårdsforstander i mange år nå, har gjort en stor innsats med vøling av kirketårnet og skogpleie rundt, slik at kirkegården i dag er en pryd for øyet og en stolthet for bygda.

Kursvirksomhet i bygda gjennom tida.

Vi fikk ikke plass til oversikten over alle de interessante kursene grendelaget har arrangert, men her kommer de:

- 1980 Japansk kunstbroderi med Solveig Laukvik fra Elvegård i Skjomen
- 1980 Garnbøting med Kåre Bjerkelund
- 1981 Lampeskjermkurs.
- 1982 Gammeldanskurs med ekteparet Schancke.
- 1983 Rammevevskurs holdt av Narvik

Husflidslag.

1984/85 Grønnsaksdyrking på fri land. Brevkurs i regi av Landbrukets brevskole med Anita D. Ravn som leder.

1986 Førstehjelpskurs i regi av saniteten.

1986 Stell og vedlikehold av motorsag med Søndre Ofoten skogeierlag i en kursserie kalt "Aktiv skogbruk". Her hadde Gaute Eidissen en finger med i spillet.

1987 Spinnekurs (med rokk) med Olga Dahl og Gunvor Nygård.

1992 Matlagingskurs for barna med Lilly Kongsbakk og Grete Johnsson.

1992 Treskjæringskurs med Harald Lengenenes.

1995 Tovekurs med Reidi Dahl fra Skjomen.

1996 Swingkurs med Britt Unni Valvåg (den gang Bjerkelund) og Odd Harald Pedersen.

1998 Tovekurs med Berit Olsen og Toril R. Hansen

1999 Flatbrødkurs med Toril R. Hansen og Berit Olsen

2002 Kakepyntekurs (Cacas) med Tonje Rønnevig fra Ballangen.

Martin og Torgunn

Nødlanding...



Denne lille julenissen hadde nødlandet sleden sin nede i Vidrekfjæra etter at reinsdyrene gikk til streik på grunn av reduserte diett-satser i nissekontorets reiseregulativer



Ny lavvo i bygda

I september bygde vi en lavvo på Indregard, på moen ovafor husa. Ingrid mangla et kurslokale, og løsninga blei altså lavvo. I stedet for teltduk ville vi prøve med trepanel. Svein hjalp til med å sage opp noe småtømmer vi hadde liggandes, til villmarkspanel, og noen bord han hadde i nauset fikk vi også overta. Sammen med en bakkorda fra saginga strakk det til for å reise den første villmarkspanel-lavvoen eg har sett. Kanskje er det også den første lavvoen på Vidrek, i alle fall på lang tid. Med en diameter på 7,5 meter rømmer han lett 15 – 20 menneske. Med tid og stunder vil vi by bygdefolk inn til å prøve ut fasilitetene. Det blir bra stemning med bål i arran (ildstedet)!



Martin

Brev fra Bergen

Av Johan Kongsbakk

Vi fikk et uventet Vidrekbesøk tidlig i høst: - Ingebjørg på Bakkan var på tur til Bergen, og ville så gjerne hilse på oss. Det blei bare et så alt for kort besøk, - Ingebjørg hadde en tett timeplan, - og selv vi som pensjonister hadde det også travelt akkurat den dagen. Før Ingebjørg reiste sa hun at du, Johan, må skrive noen ord til Austavindens årsutgave.

Men hva kan vel jeg bidra med i en lokalavis, - jeg som ikke har hatt fast postadresse på Vidrek siden 1940. De som bodde der den gang er jo ikke der lenger. Men så veit jeg jo at noen få av 1920-årenes seige generasjon lever og bor i Narvik, deriblant mine søsken Lilly og Jørgen. Ja, Lilly tilhører jo 1917-generasjonen. Så skal jeg skrive noe, - så må jeg vel forsøke å mimre sammen med dem!

Vidrek i begynnelsen av 1920-årene, - hvordan var det der da? Jo, - Vidrek var den gang en "provins" under Ankenes kommune, - begrenset av Storelva i vest og Skjomenfjorden i øst. Der var ingen fastlandsforbindelse og ingen fast forbindelse sjøveien. Vidrekfolket måtte ro eller seile til Ankenes dersom de ville eller måtte ha kontakt med "Øvrigheta" i kommunen. Ordføreren så vi

vel aldri i bygda vår, og herredskassereren slapp også å ro til Vidrek for å få sitt. Kanskje var det lensmannen som av og til besøkte oss. Men han kom aldri med dinglende håndjern, - han hadde bare fredelige oppdrag, så som assurance og branntilsyn gamle skorsteinspiper.. Lensmannen hadde egen flott motorbåt, - og het alltid Elias Dølor.

Vidrekbygda hadde vel enslags gjennomgående kommunal vei. Den begynte ute ved Storelva, - den gamle oppe ved Brubakkan. Veien snodde seg innover, - sånn litt innom eller i nærheten av de fleste gårdene. Bak Sommarfjøsberget, nær sommerfjøset på Gjerdhaugen, var veien sperret med en port eller grind, - som var grensen mellom innmark og utmark, - på et vis. Neste grind på veien var like ved stabburet på gården hvor Hans Olsa og hans familie bodde. Ingen av disse portene hadde skilt merket med "Lukk porten", - det var unødvendig! Hvis jeg minnes riktig, - midt på tunet her hos han Hans Olsa, - lå en stor rund stein, nær veien. Den var i alle fall stor sett med en liten gutts øyne...

Et lite stykke fra porten her lå skolen vår. Veien gikk like nedenfor vinduene, og videre nedfor husene på Indregård, - som det het den gang. Så ned i Storskjedalen, og oppe på flaten på



andre siden lå bygdas ungdomshus, - hvor Åsheim ligger i dag. Veien fortsatte videre østover, forbi Manndalen og Krøkebærneset og innover i Røssåsen. Den sluttet vel omtrent der Benoni svingte opp til sin gård. Seinere ble den bygget videre innover Røssåsmarka, - et stykke oppfor Benoninaustet og så helt innover til Holtvika, - slik at også de fikk forbindelse med naboene. Jo, de hadde nok en mulighet før også, - de kunne gå gjennom tunet hans Benoni og passere kårstua hvor Jonetta og Amund bodde. Derfra gikk der en skogssti over Røssåshøgda og ned til Holtvika, - men her kom en ikke frem med hest og vogn. Der var kanskje en mulighet for det lenger oppe på Røssåshalsen.

Det var nå veien, men det gikk da også en telefonlinje gjennom bygda. Den kom ute fra Ballangen og kanskje enda lenger vekk. Den gikk over inn- og utmark, - ja, helt innpå Skjærviknesset, - der forsvant den ned i Skjomenfjordens mørke dyp i kabel. Der var ett telefonapparat på Vidrek, det sto på Vollen i gangen der. Utenpå huset sto et flott skilt: - "Rikstelefonstasjon". Men vi ungene hadde mye glede og spenning av telefonlinjen. På frostklare vinterkvelder kunne vi stå og presse ørene inntil stolpene og lytte til de fantastiske, fine summetonene fra strengene. Av og til forandret lyden seg, - lysere eller mørkere, alt ettersom. Men vi visste hva det kom av, - jo når folk ute i Ballangen eller Saltvika snakket med noen i Narvik, - så forandret lyden seg. Det var en fantastisk opplevelse. Bare prøv det selv, det er verd bryet. Nå kan det vel hende at lydneyansen ikke lenger er så markant som før, - de i Ballangen og Råna bruker vel helst mobiltelefon nå for tiden.

Jo, det var godt å bo på Vidrek. Vi hadde godt utsyn og kontroll med alt som gikk inn og ut Ofotfjorden. På riktig fine godværsdager kunne vi faktisk høre stillheten. Ingen biler eller busser råkjørte gjennom bygda. Ikke en tråsykkel engang. De første sådanne kom vil i begynnelsen av 30-årene. Gikk luftdraget rette veien kunne vi til og med høre Høgfossen. Så hadde vi gamle "Haldis" som gikk i rute mellom Narvik og Kjeldebotn. Den kunne vi stille klokken etter. Avgang Narvik kl. 15.00, - og så snart den passerte Emmenestangen kunne vi høre den. Motoren, en ensylindret 15-20 HK Munktel ga god lyd fra seg utover langs Vegglandet. Og alle malmbåtene, - alle hadde

dampmaskiner og var stillegående, men vi hørte nå likevel stempelslagene. De var mange i tallet, men var også gjengangere, så vi visste navnet på de fleste. Og så alt det rare de kastet overbord og som havnet i Vidrekfjæra. Det var alltid spennende for oss unger å gå langs flomålet og finne "skatter", - utbrente lypærer av ulike typer var samleobjekt. Ofte fant vi tomme brennevinsflasker, - etiketten var selvsagt vasket vekk etter lang tid i sjøen. Men når far tok av korken og luktet på flasken, - først med det ene og så med det andre neseboret, så kunne han med et megetsigende kjennerblikk uttale at dette var en høyverdig wiskey, - andre ganger var det anerkjent fransk konjakk. - Jeg kan ikke begripe hvordan han hadde kompetanse til å si noe slikt, - nei, det var nok bare en bløff! Men mor var glad for tomflaskene, - hun hadde bruk for dem i safthyllene.

Men sorger og gleder de vandrer "tilhøpe" også på Vidrek. Stundom kunne det være alt fra dårlig høytørke, - lite poteter og dårlig Lofotfiske. Andre ganger skjedde det motsatte, - slik er det nå engang uansett. Jeg minnes også godt den gangen han Botolf forsvant. Det var ei sorgens tid for alle. Botolf var hesten i Øverstua. Hestene på Vidrek var alltid sosiale, - de holdt seg bestandig i samlet flokk når de var ute på frislepp. De vandret sammen i utmarka fra Røssåsen og heilt ut på Risøya, - og Botolf var selvsagt med. Men så forsvant han. Det blei leitet i skog og mark, men uten resultat. Lenge, lenge etterpå var det noen som gikk seg rett på ham oppe ved Kvitbergmyra, - der lå han død. Kanskje hadde han lagt seg nedpå for å hvile, og så ikke greidd å reise seg igjen. Men han Botolf var gammel, - ja noen sa at han var like gammel som eieren, - at han Karl og Botolf var fødd samme året. Nei, det kunne å ikke være sant, - men så sa de...

De som bor på Vidrek i dag vil neppe tro når jeg minnes første gang jeg noensinne sto i et bad, - under en varm dusj. Det var høsten 1938, - jeg var 18 år gammel og gikk på ungdomsskole på Finnsnes. - For en opplevelse - nydusjet og ren, - så satte jeg meg ned og skrev til mor og far og fortalte om "opplevelsen". Men slik var det, vi vikste opp med vedfyring for matlaging og husvarme. Parafinlamper og talgelys til belysning, - ja, og så brukte vi stearinlys sånn til finbruk, - i de fineste stakene og på juletreet. Så må jeg også si at jeg opplevde aldri "ildebrann" i bygda i min



oppvekst . aldri... Jeg tror vi ubevisst fikk inn et slags ansvar med morsmelken.

Året 1938, - ja det blei et dramatisk og sorgens år på Vidrek. Allerede i slutten av januar ”kullseilte” han Martin Olsa på Skjomenfjorden. Han hadde vært i Skjomnes og fått malt en sekk korn eller to. Det blei seinkveld før han var klar for hjemreise, - og hjem skulle han, selv om det blåste frisk Skjomvind. Båten hans blei funnet i fjæra borti Vagglandet, - men han Martin fant vi aldri, selv om vi leitet og soknet i mange dager.

Ulykken skapte sorg i hele Ofoten, - alle kjente jo han Martin Olsa på Vidrek. Men som om ikke dette var nok, - skjedde det igjen, - og da i mitt hjem. En sein, mørk høstkveld skulle min bror, Erling, og drengen vår, Johannes, et nødvendig ærend om bord i fars motorbåt som lå i bøye utafor Skjæret og moloen. De brukte ei lett lita skjekte som vanlig. Kanskje var det litt vind og sjø, - i alle fall kantret skjekta og begge havnet i sjøen. Erling greidde å komme seg i land, - så vidt det var. Johannes klarte det ikke og omkom.

Som tidligere fortalt var jeg på Finnsnes den høsten, og fikk telefonmelding om ulykken. Det var helt forferdelig, - hele det fine førjulsprogrammet vi hadde lagt opp til på skolen blei ødelagt for meg.

Men så, - knappe halvannet år seinere, kom krigen til Norge, til Ofoten og Narvik og ikke minst til vår bygd. I løpet av et par tre dager blei navnet Vidrek kjent over hele verden. Det kom til store sjøslag på Ofotfjorden og verdenskjente krigskorrespondenter beskriver dem som noen av verdens største sjøslag gjennom tidene. Et skadeskutt krigsskip blei kjørt på land bortfor Innerklubben, - og hundrevis av mennesker havnet i sjøen, i fjæra og opp i de nærmeste gårdene – levende og døde.

Men dette er krigshistorie, - det skal ikke være med i dette brevet. Dessuten, i sommer kom det jo ut ennå ei bok om akkurat dette som skjedde i og rundt Narvik i de to krigsmånedene. Men jeg må gjøre et unntak, - noe som skjedde akkurat da, - og som jeg ikke får ut av minnet.

På krigens aller første dag, da døde ho Marie Olsen, - kona til Hans Olsa og mor til Karine. Ingen sa jo Marie, på alles munn het hun Stor-Marja. Men uansett hva som foregikk rundt oss i disse dagene av uvirkelighet, tragedie og

råskap, - så måtte ho Stor-Marja begraves – og Håkvik var jo den gang siste hvilested for Vidrekfolk. Men krigen gikk sin gang, - tyskerne befestet seg til og med oppi åser og fjell, - og krigsskipene lå på fjorden og skjød på alt som rørte på seg, - høyt eller lavt.

Men vi måtte prøve, og fikk Stor-Marjas bære opp i motorbåten til min far. Så skjedde det noe i åsene overfor Skjomnes og Håkvik, - og det blei en forferdelig kanonade. Vi måtte bare gi opp og sette båra opp i naustet igjen. En dag eller to seinere virket det ganske rolig, og vi prøvde igjen. Men et svært krigsskip lå noen hundre meter utafor Krøkebærneset – med kanonene utsvinget, - og midt i vår kurs mot Skjomneskaia. Vi passerte på kloss hold – det var uvirkelig og nifst. Men så marsjerte der opp en hel rekke marinegaster og stilte seg opp langs rekken og hilste til luen, - til lyden av ei spinkel båtsmannspipe. – Det blei sterkt, - den forferdelige virkeligheten som fylte øyne og ører rundt oss – tiltross – denne vakre og ærefulle honnør til Stor-Marja på hennes siste reise, - fra et fremmed krigsskip, - det gikk rett i hjertet på oss alle nede i den lille motorbåten.

Men hvorfor sa vi ”Stor-Marja”, - hun var da ikke så stor. Jeg husker henne godt, hun hadde en skade eller feil i begge hoftene og måtte derfor gå med to krykkjer. – Så var det ho Marja på Bakkan, - helt sikkert døpt som Marie. Når vi tenkte på den tredje i bygda med dette navnet, - ja da både sa og mente vi ho Marie Eidissen på Gjerdhaugen. Hvorfor brukte vi så ulike tiltaleform på disse omtrent jevnbyrdige kvinnene?

I Holtvika bodde både han Lars og han Litje-Lars. Den fysiske forskjellen var da vel ikke så dominerende, - men han Litje-Lars var den yngste. Litt annerleis var det nok for min del, - av og til var det noen som slengte Litje-Johan etter meg, - og det likte jeg vel sånn passelig, men morfar het også Johan og bodde i samme huset.

Jo det var godt å vokse opp på Vidrek. Kanskje savnet vi mye den tden, men det visste vi ikke om, - og hadde heller ikke navn på det. Jeg tror vi var lykkeligere på den måten enn de som vokser opp nå.

Jeg var en eneste gang på Råntinden, - midtsommers med midnattssol, vindstille og varmt. Vi møttes der, ungdommer fra både Vidrek og Saltvik. Det blei en stor og minnerik opplevelse. Vi var der oppe så lenge at vi fikk se Vidrek med både flo og fjære. Det var gripende vakkert. Ikke rart at de so bosatte seg her for

tusener av år siden valgte nettopp dette stedet, - ja kanskje endog før de hadde vært på Råntinden! Kanskje var det de som allerede da ga stedet Vidrekar!

oo 0 oo

Jeg takker for Austavindens jubileumsutgave. Til lykke, - alle dere som har vært med opp gjennom årene og gjort dette mulig. Jeg ønsker dere god Austavind i seilasen mot nye mål!

Så ønsker jeg alle i bygda, - også de som bor i byen

Ei riktig god jul og et godt nyttår!

Hilsen

Johan Kongsbakk

Dagfinn Larsen er nå eier av hovedbruket i Hallarhågen etter at Arthur og Edith har flytta til byen for noen år sida.

Kjell-Olav på Brubakken har i noen år drevet en bigeskjeft, et enkeltmannsforetak med videoredigering og diverse omlegging av film og lyd fra forskjellige format til dvd og cd plater. Nå legger han siste hånd på to filmer. En fra Sementblus i Kjøpsvik, og en fra Salten bluesen på Fauske. Kjell-Olav er også blitt den stolte eier av en Balalaika, som han kjøpte på Agenda's bruktbutikk.

Han hyller og han hylles..

Han blir hyllet av mange for sine fantastiske naturfoto som han deler med oss på TV og video. Han Hans Gundersen er mannen vi meiner. Han tilkjennegir sjøl at han har flere hyller for det som har engasjert han. I fjor holdt han flere Erik Bye-konserter med mange tilhørere.

Everly brothers konsert i Jernbanemusikkens kulturhus Men Hans har mange musikalske idoler. I høst har han tatt for seg Everly brothers.

To brødre som herja hitlistene fra 1957 og utover 60-tallet, med poptekster som kun omhandla kjærlighet, eller mangel på. For unge Gundersen var denne duoen et viktig element i fra ungdomstiden, og han bestemte seg så for å lage en konsertversjon av de 18 mest populære låtene. Til dette trengte han hjelp, og jammen klarte han ikke å få folk til å stille opp. Her må det tilføyes at Hans er en utmerket igangsetter og flink til få i gang nye ting og å få andre med på lag.

Jan Erik Teigen som var både konferansier og medspiller, fortalte underveis i konserten at måten Everly Brothers sang toastemt på, har vært med på å prege andre artister- bla. Beatles. Hans og Jan Erik var solister, og framsto som brødrene Everly i sort dress og tversoversløyfe. Her var ingenting



overlatt til tilfældighetene. Og de gjennomførte oppgaven med glans. Jan Erik Teigen lyktes også veldig bra med småprat mellom låtene, og dialogen mellom han og Hans var lett og spøkefull. For de av oss som ikke har noe spesielt kjennskap til denne gruppen, var det artig å få litt info om disse brødrene. Med seg på scenen hadde de et knippe av byens beste musikere.

På slagverk –Roy Hanssen, bass Per-Henrik Mørk, cello Gro Torvanger, fiolin Nina Bergquist Rolland, gitar Øystein Nilsen, gitar Terje G. Wold, gitar og vokal Terje Hanssen og piano Trond Østrem. Lyd Bjørn Steve Hansen.

Trond Østrem sto for note arrangementet til strykerne, eller strykedamene som de fortalte at de ble kalt av de andre i denne gjengen.



Det hele framsto som et solid salongorkester. Man fikk lyst å danse. De fleste låtene var kjent og folk riktig kosa seg gjennom de to settene. Stående applaus resulterte i to ekstra nummer- publikum ville ha mer. Å ha med cello og fiolin var virkelig en behagelig overraskelse, og skapte en flott nyanse i lydbildet. Bjørn Steve Hansen styrte mixebordet med stødig hånd. Vi fikk også servert solo på trommer, gitar og piano. I det hele tatt et veldig gjennomført og flott program.

Grendelaget sto for kafedrifta, i dette tilfelle gikk det lite kaffe og kaker, men desto mer øl og vin. Så Grendelaget fikk inn en pen slump med penger. Hans betalte forøvrig både skjenke løyve på kr 1000,- (for to kvelder), og så gav han Grendelaget sin del av overskuddet på kr.1200,-. På vegne av Grendelaget får vi bare si hjertelig tusen takk til Hans og så får vi håpe at flere kan få anledning til å se denne forestillinga ved en senere anledning.

Rovdyrprisen 2009

Men han blir hylla sjøl også. Foreningen Våre Rovdyr har kåret Hans til Rovdyrprisen 2009 for



Hans Gundersen under feltarbeid i hjentraktene i Vidrek, Narvik den 18. april 1999. Foto: Viggo Ree.

Vinner av FVRs rovdyrpris 2009 er naturfotografen Hans Gundersen. Her forteller han litt om seg selv.

Et langt liv i nordisk natur

Av Hans Gundersen

Jeg er født i Nord Sverige i 1949 – det er vel bruset fra de store elvene og suset fra furuskogen som senere har dratt meg tilbake til disse områdene og hele Nordkalotten.

Jeg vokste opp på et lite småbruk to mil sør for Narvik og trivdes godt der. Vi fisket i fjorden, fikk kjøtt og melk fra egen buskap – og bær og ved fra skogen. Vi var få barn i bygda slik at naturen ble min lekeplass. Dyrene ble mine venner. På slutten av femtitallet og begynnelsen av sekstitallet ble de siste bjørnene avlivet her. I Skjomen ble ei binne med to unger skutt, og etter dette har det kun en sjelden gang streift en og annen ung hambjørn forbi. Rundt 1967 så jeg de første gaupesporene i snøen, samtidig

som elgen også ble mer vanlig. Den sky og forsiktige jerven har vi hele tiden hatt her.

Jeg fulgte ofte jervespor som 13–14-åring, og prøvde å tolke sporene. Det var ikke før jeg tjenestegjorde i militæret på GSV (Garnisonen i Sør Varanger) at jeg opppe i Pasvikdalen begynte å fotografere natur og dyreliv. Senere kjøpte jeg et 8 mm småfilmlinsekamera og filmet rev, hare, kråke osv. Så kom videokamera og jeg kjøpte et VHS-skulderkamera. Jeg måtte jo henge med på det nye som kom etter hvert, og det ble video 8, Hi 8 og så diverse divcam og nå HDV. Tenker jeg stopper der.

Mine første videobilder ble vist på NRKs «Ut i naturen» i 1990. Senere ble jeg kjent

Jerv i Ofoten. Foto: Hans Gundersen.



Ulv i finsk Karelen. Foto: Hans Gundersen.



hans mangeårige innsats for å spre kunnskaper om og holdninger til norsk fauna og natur.

Arna og Ingebjørg

Adventskafé

Grendelaget arrangerte adventskafé på Grendehuset Søndag 6. Desember. Ballangen Mannskor var på besøk og det gjorde sitt til at det var fullt rundt bordene. Forøvrig et hyggelig besøk som gjerne må gjentas. Koret underholdt med firstemt sang av ypperste klasse – under sin dirigent Trond Østrem. Det var også salg av kaffe og gode kaker og et åresalg som ga noen kroner i kassa.

-Arna

Årsmøte i Grendelaget

Man 21.2.2010 kl 1800

Saker som ønskes tatt opp
må være styret i hende
innen 15.1.2010



Attraksjon her hos oss??!

Vi som fulgte med Linda Eide på hennes ferd i TV-programmet 'Norsk attraksjon', fikk et glimt av vårt eget Bryggeberg og naustan i fjæra. Mange lurte på om vi fikk mer presentasjon av dette i et kommende program, men den gang ei, - og så var sesongen hennes slutt uten at vi fikk klarhet i hva hun hadde til hensikt med å vandre på Debergmarka.

Så en dag i oktober ringte mitt barnebarn Theodor fra Lillestrøm og fortalte at det var bilde fra oss her i Coop-medlemsbladet. "Grilldress-dronninga" sitter og soler seg på enga like ved der vi bor. Ja, og slik fikk vi plassert grunnen til at vi såg dama på vandring i nabolaget her. Kanskje det blir mer med tida, kæm veit?

Ingebjørg

PS: Vi har sendt Linda en mail med spørsmål om det blir oppfølging av bildet, men i skrivende stund har ho ikke svart.



Rusken - Storreingjøring langs E6

Årlig har vi den store ryddeaksjonen langs 17.mairuta – og litt forlengelse i begge ender. Da leiter vi fram arbeidslyst og handverktøy som passer. Men denne våren var det "storverktøy" i bruk, og det gjorde susen, slik at et nedgrodd skolegjerde forsvann for alltid.

Dessuten var det jo fotfolk som plukka rein grøftene for tiloversblitt emballasje og juletrepynt etter forårets forbruk. Det er mange traktorlass som bringes inn for avskjedigelse gjennom åra.

Som takk for innsatsen vanker det kaffe, saft og noe å bite i, - og muligheten for en trivelig prat med naboan.

Ingebjørg





Bjørnen på sidevogna og Tinja fjellgård

De eldste av leserne har nok hørt om storjegeren ved Nygårdstinden, han "Anders puin Tiin", i hvert fall om sønnen Alfred Stormo og kona Signe.

Mange av oss i besteforeldrealderen husker tydelig da han Alfred kom med sin nyskutte bjørn fra Råndalen og det var fremvisning på Kryssset med den digre brune bamsen på sidevogna til motorsykkelen. På bildet som blei tatt på Kryssset av Hans Eidissen ser vi (fv.) Per Røren, Harald Åsheim, Hans Ravn, Alfred Stormo, Line Strømsnes og Edvard Ravn.



Nå har sønnen til Alfred og Signe, Odd Stormo og kona Karoline bygd opp igjen fjellgården på tuftene av boplassen til bestefaren, som også blei kalt "Skjøttar-Anders". Det er nå blitt et utested som kalles Tinja fjellgård. Svært populært i ulike sammenhenger som bryllup, konfirmasjoner, jubileum, julebord og merkedager av ymse slag.

Sønnen deres er en superkokk, og etablissementet er en familiegesjeft. Og nå har de også sørga for trivselsobjekt utafor husan også med firbeinte av mange størrelser og kvaliteter, og disse blir satt stor pris på av unge og eldre.

Ingebjørg



TRIVES: Karoline og Odd Stormo trives med å bo og jobbe på Tinja Fjellgård.

Villsau på Tinja

Tinja Fjellgård har siden 2007 gitt sine gjester en god dose både av kultur, natur og mat. I sommer skal tre villsauser sørge for å løfte stemningen enda ett hakk videre.

– Her ser dere budea, sier Odd Stormo ved Tinja Fjellgård, og peker på kona, Karoline Stormo. Med et fingerrikt skaut på hodet og et våkent blikk, hadde hun glidd rett inn i de gamle, norske bondefestellingene. Omgivelsene på Tinja Fjellgård passer godt til både henne og de tre nyankomne villsauserne.

Jubileum

– Nå er det 50 år siden sist det var dyr på gården, så for oss er det et lite jubileum, forteller

Odd og Karoline Stormo ved Tinja Fjellgård, før de trer inn i innhengningen.

Med et godt tak om kraftforbetta og løkende ord, leder Karoline an på veien mot sauserne. Det er tydelig at de enda ikke føler seg helt trygge, og at de ikke setter så stor pris på å bli forstyrrt i spisingen.

– Kirra, kirra, kirra.

Vi tar forsiktig tre skritt mot dem, og sauserne tar like forsiktig fire skritt fra oss. Slik fortsetter vi, inntil en av sauserne får nok,

tar et elegant, lite sprang og fersvinner bak en kløyve trær. De andre følger på. Det er tydelig at det er villsau vi har med å gjøre.

– Vi var veldig spente på hvordan det ville gå. De er enda litt forsiktige, og ser dessuten ikke poenget med å spise turt kraftfor av betta, når de har grønt gress på bakken, ler Karoline.

Bjelleklang

Både hun og Odd har imidlertid stor tro på at alt de trenger, er noen dager på å så seg til ro. Tross alt fikk de både klappet og knust litt med dem da matmor var her på besøk.

Fjellgården har mottoet natur, mat og kultur, og det lever de et-

ter så godt det lar seg gjøre. De plukker bær og sopp fra natu-

rådet, drar opp egen fisk og bruker gjerne lokale riviner. Lammekjøttet har de tidligere fått fra Moland Småbruk i Grøtangen, og det var også slik de tre værene Alfred, Brutus og Malakias kom til gårds. Etter et okseparret Stormo i lengre tid hadde pratet om at de ønsket dyr på gården, lanserte Dagrun og Per Moland ideen om at de tre værene kunne stå hos dem i sommer. Som tenkt, så gjort, og nå kan man igjen høre bjelleklang på gården.

Husdyrhold

Husdyrhold ble etter 1960-årene regnet som Tinja Fjellgårds viktigste næringsgrunn-

lag, og utgjorde en stor del av det daglige arbeidet.

– Vi har lenge ønsket oss dyr, og vi vil ha både hest, høns og kanskje en stor hund, sier de og avslører at det er noe som står høyt på ønskelista.

Enn så lenge gleder de seg til å tilbringe sommeren sammen med sauserne, og håper gjestene vil gjøre det samme.

– Vi kommer nok til å sitte sammen med sauserne eller gå tur i innhengningen hver dag. På den måten vil de nok så seg til ro forttere. Vi håper jo at de etter hvert blir så tamme at barna kan klappe dem og mate dem, avslutter de.

MARIA ABDUL

mariaab@fremover.no

76 95 03 53





En hilsen fra Oslo

Gjennom de store vinduene på universitetsbiblioteket ser jeg et mylder av lesende studenter og grønne lesesalslamper. Jeg låser døren til kontoret mitt i administrasjonsbygningen og farter ned mot t-banestasjonen. Linje 5 tar meg hjem fra Blindern. Det er en dryppende novemberkveld i hovedstaden.

I år er det 10 år siden jeg flyttet hjemmefra. Jeg var 18 år og hadde bodd på Virak nesten hele livet. Etter å ha fått muligheten til å prøve meg i flere funksjoner ved Studentsamskipnaden i Narvik, gikk turen til Oslo høsten 2005. Trangen til å utforske nye grenser var stor. Kontrasten mellom livet på Høgskolen i Narvik og Universitetet i Oslo kunne knapt vært større.

Blindern har vært tilholdssted siden jeg flyttet sørover, først og fremst som arbeidsplass, men det siste året også som studiested. Jeg har blitt del av en enorm organisasjon med 30000 studenter og 6000 ansatte – og erfart at tallene ikke virker like avskrekkende fra innsiden. Mye er faktisk likt med Høgskolen i Narvik; nervøsiteten hos de nye studentene, samarbeidet med de nærmeste kollegene, diskusjonene mellom de ulike enhetene, den spente stemningen som brer seg over campus når eksamen nærmer seg, det internasjonale miljøet, alle meningene om IT-avdelingen... Det er bare mer av alt på UiO.

Til daglig jobber jeg i Informasjonsavdelingen med oppgaver innen web og kommunikasjon. Blant annet har jeg ansvar for ulike prisutdelinger og de fire årlige seremoniene hvor vi kreerer de som har fullført doktorgraden. Da får jeg bytte ut kontor- og møtetilværelsen med å sitte på første rad i Gamle festsal, som huset Stortinget en periode frem til deres egen bygning stod klar i 1866, og gi tegn etter hvert som publikum skal reise seg, symfoniorkesteret skal spille og deltakere av den kappekledte prosesjonen skal opp på talerstolen. I fjor begynte jeg å studere kultur og kommunikasjon ved siden av jobben, en prøvelse som nødvendigvis innebar mer lesing enn forutsett, men til gjengjeld er det en verdifull mulighet å kunne studere og jobbe på samme sted.

I løpet av de fire årene som er gått har jeg både

erfart hvordan det er å bo i umiddelbar nærhet til Oslo S og Karl Johan, og hvordan det er å bo midt i et av landets mest trafikkerte veikryss. Tettere på definisjonen av "oslogryta" er det vanskelig å komme, og det var nok følelsen av å være der det skjer som tiltrakk mest den gangen jeg gikk rundt i Narvik med tiltagende utfartsbehov. Begge deler fungerte overraskende bra, man har da opparbeidet seg en viss trafikal kompetanse med E6'en og ikke minst kjørelærer Torfinn som nærmeste nabo gjennom barndommen! Likevel var det godt å flytte til ny leilighet nå i høst, på Torshov, litt ovenfor Grünerløkka, lenger unna ringveien og i et triveligere område av byen.

Lillejulaften settes kursen igjen nordover, dog bare for en uke. Jeg gleder meg til å puste virakluft – og til at mamma skal fylle kofferten med virakbær når jeg reiser tilbake! Et av årets høydepunkter er når jeg kommer hjem til jul og Austavinden ligger klar på kjøkkenet i en konvolutt med navnet mitt på. Kanskje er det ikke akkurat de store nyhetsoppslagene som venter eller forventes, men likevel – Austavinden er og blir en viktig del av det som binder Virak sammen. Bladet bidrar også til at jeg fortsatt føler tilhørighet med den lille bygda. For selv om besøkene til mamma og pappa begrenser seg til noen få ganger i året, er jeg jo fortsatt Virakværing!

Lars Flønes Ravn

Her er Sigrid



Sigrid Høyer Indregard kom til verden på Ullevål sykehus den 11. september. Lykkelige foreldre Marthe Høyer og Sigve Indregard, stolt storesøster er Hedvig, og Martin og Ingrid er besteforeldre på Vidrek.



Året fra høvistofta



Masta settes i gammelmoloen

Denne sesongen har nok vært Hildringstimens lengste i antall utseilte sjømil på aller så lenge.

Lofottur

Vi startet med sjøsetting for Lofotfiske i mars. Stabelavløpningen gikk bokstavelig talt på skinner. Imidlertid skulle motoren gi oss besvær med en oljelekkasje vi ikke fant før hele maskinen var skrudd ut. Tingene ble ordnet i tolvte time, og vi var 10 glade Narvikinger som stod ut fjorden til Henningsvær i god austavind. I år som i fjor ble vi flere gammelbåter sammen, og våre trofaste venner fra Kjerringøy var der med to – fembøringen Kjerringøy og åttringen Kjærling. Det var også morsomt å treffe vaskeekte vikinger fra Vikingmuseet på Borg. De rodde Lofotsjyen riktig på gammelmåten i vikingskipet Rappfotr.



Borgvikingene gjør Lofothavet på den virkelige gammel-måten. Rappfotr fra Vikingmuseet med brede seil over Hølla går...

Grindvorr i Vidrekfjæra

Så ble det sommer og tid for jobb i fjæra. Jeg fikk legge an til grindvorren ved naustet. Ospetømmeret jeg felte hos Kjell Olav på høsten lå

klart, og jeg skaffet meg en godt brukt liten gravemaskin for jobben med å legge stein i tømmerkassa som jeg lafter og bolter sammen. Gravemaskinen er et kjekt verktøy å ha tilgang til. Den har vært på Hamarøy og lagd vei i sommer, og har vel tjent seg inn allerede og vel så det. Kanskje jeg bare beholder den når jeg er ferdig i fjæra...

Regattaræsere...

I slutten av juni var det tid for den Skottpeising og Vestfjordseilas. I år greide vi å samle et ti-talls åttringer og fembøringer. Skotpeisingen, som er en rein tradisjonsbåregatta gikk av stabelen fredag på Nordskot, og årets legg bestod av hard kryssing – Fin bris i baugen og motstraums – opp hele



Stolt mannskap og vinnere av årets regatta

Grøtøyleia. Vi gjorde mer enn 50 slag på de 2-3 sjømilene, og mannskapet med over-halskar Bjørn Holmefjord fikk virkelig svette over skaut og smett. Høvisen sleit mest med nervene og avgjørelser for hvor nært landet vi turde gå før vendingene måtte kommanderes. Denne gangen fikk vi imidlertid virkelig vist hva båt og godt drillla mannskap er gode for, og seila inn som vinnere – med god margin.

På langtur til Vega

To uker etter seieren var Hildringstimen igjen på tur. Denne gangen langtur til Vega og Forbundet Kystens Landsstevne sammen med 250 andre tradisjonsbåter. Turen nedover brukte vi ni dager på. Fantastisk vær, fantastisk seilas, fantastiske folk og fantastiske opplevelser nedover Helgelandskysten. Helt ubeskrivelig – eller hva kan man synes om å binde tre fembøringer

sammen, sette alle seil, og sige i solskinn og bris-kruset hav mens holmene reker forbi. Time etter time.

I Hamsun's kjølvann

Tilbake fra ferietur i Danmark med ungene, var det tid for ny seilas. Denne gangen var det i Hamsuns kjølvann – fra Bodø til Hamarøy og åpning av Hamsunsenteret. Enda en tur i fantastisk vær – Fem store nordlandsbåter lastet med glade, hyggelige mennesker. Turen var lagt opp som en kulturkonvoy - full av stopp underveis med kunst og kultur på bryggene. Foredrag og omvisning på Kjerringøy, Grøtøy og Løvøy. På Tranøy, var der



...time etter time i solskinn og briskruset hav...

konsert og besøk om bord av selve Hamsunsenterarkitekten – Steven Holl, som forlangte Bob Dylan fra høvisens gitar og munnspeil. Det fikk han.

Neste sesong

Denne sesongen bød i finanskrisens lys ikke på for mye kommersiell seilas og naustdrift. Dette er for så vidt ingen krise, da jeg har trengt tid på å sette meg inn i nye arbeidsoppgaver på Scancell. Så får vi komme sterkere tilbake neste sesong. Det som konkret skal foregå i fjæra til våren, er først og fremst å fullføre grindvorren. I skrivende stund har



Nersida får seg en sleik av tjærrakosten. Mon tro om dettan hollet kunne brukes som et digert gjøk-ur? Eller en egen variant - et svartbak-ur...?

jeg ferdigstilt ut om lag en tredjedel av, og jeg fikk testet at den virkelig var til nytte da vi satte opp Hildringstimen for høsten. Vi fikk tømt ballaststeinen og manøvrert skuta opp på vogna i ly for austavinden – Helt uten de vanlige problemene med avsporing og hjerteklapp. Mens vi hadde folk til stede, tok vi likegodt frem tjæra og smurte båten – Og tok i samme slengen mesteparten av naustet.

Så nå sitter nissen i øvervinduet og lurar på hva han skal til med til våren.

Skikkelige toalett-fasiliteter er ett av prosjektene i tillegg til ferdigstilling av vorren.. Den nederste delen av svalgangen skal få sjelervegger og isoleres. Så blir det nedgraving av septikk og infiltreringsrop.

Så skal det sannsynligvis påstartes et nytt langtids lafteprosjekt. Denne gangen blir det ei nordlandsstue som etter ferdigstilling skal settes opp på morsgården min – Jørgenvik i Hamarøy. Jeg har felt og saga tømmer. Det ligger nå til tørk i Ulvsvåg. At laftinga skal foregå på Vidrek er vel gjennomtenkt. Det er en kombinasjon av at arbeidsplassen er lett tilgjengelig når jeg har tid, og at besøk i naustet skal være opplevelsen av at tradisjonshandverket holdes i hevd i Stornaustet på Vidrek.

Jeg takker alle som har vært med på å bidra til moroa så langt, og ser frem til ny sesong med spennende aktiviteter i Vidrekfjæra!

Ha ei riktig god jul og et knakanes godt nyttor folkens - og velkommen innom i fjæra!

-Anders



Jul på Espenes

Jeg så dagens lys i Kjøllefjord. Familien flyttet kort tid etter til Straumfjordnes i Nordreisa. Der ble vi ikke lenge, men flyttet til Stonglandseidet på Senja. Etter noen år valgte butikkbestyrer Per Østrem å bli bonde på heimgården på Espenes i Dyrøy. Familien slo rot i bygda og ble værende der. Jeg vokste opp i en slags storfamilie med foreldre og søsken, to bestemødre og ei tante. Espenes er barndommens rike for meg, og de få minnene jeg har fra Stonglandseidet er vage og taper seg i glemselens skygger.

I mange år hadde vi juletre av furu. Etter hvert ble de fine trærne utplukket, og juletrærne heime hos oss ble rarere og rarere. Det ble utført mye kosmetisk kirurgi med greinsaks og spikerbor. Så lenge reparasjonen holdt til Trettendagen, var det ikke så nøye. Og det var aldri noe nåledryss fra furutrærne. Bare små svarte fluer som satt desorientert oppe i stuetaket og syntes våren kom ualminnelig tidlig.

Vi hadde noen hvite juletrelys med plastglorier du kunne tre utenpå lysene. I toppen av treet ble det plassert et juletrelys med ei gjennomskiktig plaststjerne. Det var et ubeskrivelig vakkert syn for en liten gutt. I dag ville jeg ha karakterisert det hele som smakløs og billig juggel. Andre juledag hang som regel toppstjerna med ei slagside på førtifem grader mot babord.

Pappa var melkebonde med fast fjøstid klokka fem. Det betød at han ikke var ferdig med julebadet før i sjutida. Så benket vi oss rundt bordet til julemiddag. Etter maten var det tid for julepresanger. Hvilken tålmodighetsprøve! Andre barn i bygda hadde sikkert slitt i stykker en trekk-opp-leke eller to før vi i det hele tatt hadde begynt å åpne gaver. Ventetida var glemt når fire søsken kunne boltre seg i et hav av leker, julepapir, merker og bånd. Midt i kaoset svinset en vilter buhund som ikke skjønnte helt hva det gjaldt, men som aldri lot ei anledning gå fra seg til å herje litt. Ola H het hunden, oppkalt etter Ola H. Bones i Salangsdalen.

Jeg var en kløpper til å pakke ”formsydde” julepakker. Broren min fikk en julegave formet som en knallpistol, og jeg fatter ikke hvordan han kunne gjette hva som var inni. Etter hvert skjønte jeg poenget med firkantede presanger.

Lillejulaften var det julsåka. Fra gammelt av handlet det om å snike seg inn hos folk og legge granbar i sengene deres. Skåkekvelen utartet med årene. I halvvoksen alder var vi fire ungdommer som grynnet i knedyp snø ned i naustet til samvirkebestyrer Marius. Vi tok jolla hans og fraktet opp til parkeringsplassen foran butikken. Der knyttet vi fanglina godt og sikkert fast i tilhengerfestet på Forden hans, slik at den ikke skulle reke av. En sambygding av meg som hadde slaktet før jul, hengte en gang en flådd sau-spel opp i flaggstanga til Gudmund på Skjærneset, etter å ha gnidd den inn med salt og pepper og pyntet med fiken og rosiner.

Førjulstid var skoleavslutning på Moen skole, en fädelt skole med rundt tretti elever. Siden måtte vi til sentralskole på Brøstadbotn, til erkefienden. Jeg kan noen linjer av ei smedevise som røper Brøstadværingenes sanne natur:

Og Brøstadfinnan dem har ikkje rein, fallera,
Og knivan har dem laga utav bein, fallera,
Og nye finnesko det har dem og, fallera,
Som dem tar på når dem ska ut og gå, fallera.

Etter et år eller to med knyttnever og ”team-building” i kjølvannet av skolesammenslåingen, ble vi vel forlikte med både Brøstadværing og Bjørkebakkværing og Dyrøyværing, og juleavslutningene på Elvetun skole fikk også et romantisk slør av mørketid og forventning om late romjulsdager. I tur og orden måtte klassene i ilden med sanger og skuespill, lesing av juleevangelium og utveksling av snodige små gaver. Det var stort sett jentene som drev med den slags. Noen ganger kunne det stikke seg litt for en nervøs stakkar som skulle fremsi det kjente og kjære adventsverset:

Så tenner vi et lys i kveld,
vi tenner det for glede.
Det står og brenner opp seg selv
og oss som er til stede.

Søstera til en venn av meg hadde ei minnebok, og i den boka var det et rim som jeg alltid vil huske:

Roser er røde, fioler er blå,

druer er grønne, og du er likeså.

Jaja, rimet kom kanskje litt skjevt ut, men det er tanken som teller.

Nåvel, tilbake til juleminnene. Vi hadde en fin juleduk heime som onkel Knut og tante Bjørg hadde laget, med limte figurer og bokstaver på

Raset i Råntinden



Som mange sikkert la merke til i sommer gikk det et stort ras i Råntinden under vårløysinga. Raset startet helt oppe mot toppen av tinden i høyre bildekant...

Ei blokk nede i raset kan jeg anslå til ca.50 tonn, så her har det buldret godt i vårnatta.

Raset kunne sees godt på lang avstand nesten som ei stor sprengningssalve mot sneen ved tindfoten. Midt oppe i tinden i venstre bildekant ser det nesten ut som en skikkelse sitter og sørger over tildragelsen.

Svein Ravn

brun strie. Der sto det skrevet med fargerike filtbokstaver: Ikke la deg knekke hvis du ikke er nøtt! Kanskje dette var kimen til mine egne ordspill, en vane som har fulgt meg siden i livet. Hvem vet?

Glad jul og glatt nyttår!
Trond Østrem

Unge gründere



Glade Gründere

Austavinden gratulerer Mari Ravn som sammen med Aurora Nilsen er i ferd med å bli gründere. Begge to går siste året på videregående på Frydenlund. I høst fikk de en forretningside som først førte dem til topps i Narvik. Så gikk ferden til Svolvær der de konkurrerte med 20 andre ungdomsbedrifter. Der fikk de prisen for å ha den beste forretningsidéen, i tillegg fikk de miljøprisen.

Produktet som de foreløpig har på planleggingstadiet, er at ledning og adapter integreres i PC'n. Ledninga blir liggende inni og kan dras ut etter ønsket lengde, som på en støvsuger. Det blir da mindre plast og innpakning, og her kommer miljøgevinsten inn. Mari og Aurora ønsker seg nå samarbeidspartnere for å utvikle produktet videre. De er invitert til å delta på Nasjonal Gründercamp i Trondhjem i januar, der Enova er oppdragsgiver. Og vi får bare følge dem videre og heie på dem.

- Arna



Det rosemalte amfi i Råndalen

10

Sjekk den låven!

I år er det ti år siden Einar Henriksen insisterte på at hans fingernemme kone skulle klatre opp både stige og stillas for å rosemale låven deres i Råndalen.



LITT AV HVEM! Fjaset er dukket opp på verkstedet og her lager Einar Henriksen litt av kunst.

- Jeg rekket først å gjøre det, men han insisterte og bygde seg et stillas. Dermed måtte jeg klatre opp på te plater og opp på en stige som sto på disse igjen. Stigen var så ustabil at

- Min andre store kjærlighet. Disse kjennetegnene til både det rosemalte fjaset og Einar selv ble også brukt i utstillingen.

- Jeg bruker å si til folk som le-



Rosemaling er jo en mye kjent hobby, men ho Kirsti Henriksen har gjort det til levebrød og er blitt viden kjent i det ganske land med sine produkter på messer blant anna. I

Råndalen har hun og mannen Einar laga sin idylliske produksjonsbase og gitt den navnet Amfi Råndalen. Her produserer Einar treprodukter som Kirsti rosemalar. Men det er slett ikke bare i små dimensjoner, - nei da, hele røstveggen på fjøsen er rosemalt.

Ikke mange steder kan man finne maken. Mange kjenner jo ekteparet og deres aktivitet, men kanskje ikke så mange veit at ho Kirsti er ikke så

lite av ei Virak-jente. Bestefaren hennes vokste opp på Bakken, og ho sjøl var fast sommergjest her og deltok aktivt som både slåttehjelp og tørrhøytrækker. Det var jo en liten barnekoloni i støyten på Bakken med flere byunger om sommeren. I den tida var det yrende badeliv og ymse aktiviteter rundt på hver en gård.

For dem som ikke har gjort seg kjent med Amfi Råndalen er det bare å legge et besøk dit, - et sted til stor glede for ethvert øye som bryr seg om håndgjerninger.

Ingebjørg

Fra Oles krøniker - Naboskapet på Virak

Det har fra eldgammelt av vært skikk at folket skulde være mest mulig sjølberget. Men mange ting krævet at skulde en leve eller overleve, måtte det også samarbeides og hjelpes ad. Dette skaper godt granneskap og vennskap. Virak er fra naturens side ugunstig stillet når det gjelder og komme fra og på land, når en hadde med havet å gjøre.

Virak har ei fjære som er berømt for sin lange utgrunnhet. Og dertil at landskapet ligger utsatt for nednær på all slag vind og blåster. Og å ta land i fjæra sjø, når austavind og nordvest står på, er noe av et kunststykke som kun de innfødte til fulle kan

mestre.

Fra gammelt av da båt var det eneste middel å komme til omverdenen på, eller at fisket var nødvendig for livsopphold, var folket alltid oppmerksomme på om det var noen på havet når det rauk opp med kraftig pålandsvind. Da var det om å være hjelpsom når løyet var var for å få båten på land. Det var ikke nytt og nøye om man måtte til hoftene. Den gang måtte men i båt når det gjaldt å hente dokter og jordmor, samt å få disse tilbakeført igjen. Alltid var naboene villige til å hjelpe hverandre.



I naboskapet kunne det være små feider om ett eller annet, men aldri stakk det djupere enn at hadde en av partene været uheldig på noen måte, så var det straks å tre støttende til med hjelp i en eller annen form. Og helst var det hele avgjort når man hadde fått brast opp åt hverandre i litt kjefthus.

Ekstra selskaplighet førtes ikke i grenda, men folk gikk da på besøk til einannen, både mann og kone. Det var ikke uvanlig at ei kone tok med seg bunningen og gikk skjømningstur i nabostua. Søsken og annet skyldfolk hadde jo mer omgang med hverandre enn folket ellers, som naturlig kan være.

Helg og høgtid var strengt i akt og ære. Våre

...så litt om fester for innsamling av penger til selvhjelp...

De første festlige tiltak for å samle penger til selvhjelp var vel omkring 1910-12. Det var tidligere holdt basarer med utlodning. Det var en gammel sjømann som reiste omkring og skapte interesse for skoleskipssaker. En antar at det var omkring 1910 at Hans Ravn og kona åpnet heimen sin og laget basar for Hans var jo los, og dermed interessert i sjø og skibsfart. Fra 1909 og utover var ungdomslaget kommet i gang, og lagde fester uten egentlig for-mål, men med innkomme.

I 1911 fikk grenda ordentlig skolehus, og da meldte savnet seg av et musikkinstrument seg særlig. Tanken om å få et orgel til skolen blev levende, og etter hvert fastnet tanken om å samle penger ved fester seg. Det førte seg slik at i 1913-14 var Kristian Ravn hjemme. Han gikk da i spissen for et gjeng ungdommer som påtok seg å arrangere fester med formål penger til orgel, og dette greide man. En kan ikke minnes årstall, men i 1915 var det på plass i alle fall, og var i bruk til uti 1960-åra. Da blev også orgel anskaffet på nytt, noe av privat og noe kommunale midler.

Selvhjelpstanken har alltid vært levende på Virak, antakelig på grunn av gårdens isolerte beliggenhet. Bru over Virakelva har sikkert været diskutert i generasjoner. Omkring 1920-årene blev tanken om å samle penger til å bygge bru for særlig levende, og Oskar Ravn med jevnaldrende startet opp med fester og innsamling. Det kom ganske bra med penger, men det blev inntektsmessig dårlige tider, og bruoppgaven syntes uoverkommelig.

forfedre holdt fast ved skikken til å lese evangeliet for dagene. Ikke bare til helg og høgtid, men hver søndag i året. Da måtte det være musestille i stua, og alle måtte være tilstede. Enkelte hadde lagt seg til en særlig preketone når de leste postillens fortolkning av teksten for dagen. Den evangeliske postill som min far brukte, var forfattet av en pastor Trostdal, og ofte når far og noen av naboene snakket om dagens evangelium den og den søndag, så kunne han si at slik og slik tolket Trostdal dette.

Muligens hadde naboen en evangeliebok som var forfattet av en annen, og dette skapte diskusjon som var meget interessant selv for oss unge.

Rykter og offentlig diskusjon om riksvegprosjekt kom mer og mer i forgrunnen, så private bruplaner blev skrinlagt og stilnet av av seg selv. I 1936 blev riksvegen påbegynt som nødsarbeid, og fullført i statsregi. Brua i og med det hele, var ferdig i 1938.

Men pengene kom grenda til gode på annet vis. Grendefolket tok opp tanken om egen kirkegård, og også til dette måtte det penger til. Da var det godt å finne selvhjelpspengene. Ennå dags dato er det en klatt som står i bank på Virak selvhjelpsforening.

Oles skrifter

Like får Albert Olsen ble syk og døde. kom han med 200 handskevne sider etter sin far, Ole Olsen (1900-1978). Jeg tok jobben med å få ordene ned på datamaskinen, og fikk overrakt Albert et eksemplar av den ferdigskrivne "boka" på sykehuset like før han døde. Å

ha denne teksten på data gjør det enkelt å "klippe/lim" inn teksten i passende anekdoter til glede for alle Austavindleserne. Det er virkelig god kunnskap Ole har delt med oss, spesielt med take på at denne infomasjonen sannsynligvis ville ha vært glemt ellers.





Telefonliste for bygda 2009

Navn	Telefon	Mobiltelefon	E-post
Bjerkelund, Alf-Harald og Randi	76959671	90580809(AH) 97673056(R)	
Bjerkelund, Kåre	76959627	95424770	
Brink, Arne og Gerd	76959635	99407242(A) 97769120(G)	
Dahl, Olga	76959614		
Eidissen, Gaute	76959553	96200496	vidrek@start.no
Eilertsen, Svein Yngve		91767715	svein.eilertsen@gmail.com
Eilertsen, Ingebjørg og Osvald		90125037(I) 99033401(O)	osvald.eilertsen@gmail.com
Flønes, Arna Johanne	76959620	41573648	arna.johanne@gmail.com
Gundersen, Hans og Ragnhild		95198609(H) 95069470(R)	hansgun@sensewave.com
Gundersen, Roar		99251593	
Hansen, Geir Erik		99306121	
Hansen, Gunnar og Toril R.	76959642	93851011(G)91134493(T)	
Hansen, Monica	76959636	41474742	moppa2k@hotmail.com
Indregard, Martin og Ingrid How		90772497(M) 41557932(I)	martini@online.no eller ingrid@helsekvalitet.no
Indregard, Rønnaug	76959643	99165924	rindre@online.no
Jensen, Anita	76951402	91879889	
Jensen, Trond	76959663	95762783	jen.san@c2i.net
Johansen, Lill Ann og Øystein		90937667(Ø)40465967(L)	krekenes@start.no
Larsen Torfinn og Gunn	76959632	90726025(T) 91154217(G)	torfinn@c2i.net
Larsen, Agnar	76959631	48024557	
Lundberg, Synnøve og Bjørn		46936665(S)95203449(B)	
Nygård, Gunvor	76959645	41445818	
Olsen, Berit	76959640	92293352	
Olsen, Olga	76959659		
Olsen, Torgunn	76959640	97187286	Torgunno@online.no
Overvåg, Jon Martin og Liv Othelie	76959646	91371873(JM) 96238642(L)	
Pettersen, Vera-Henrie Ravn		95242549	
Brembo, Rakel Maria		41107423	
Ravn, Alma	76959651		
Ravn, Anita Didriksen og Svein	76959661	94838916(A) 47285686(S)	g-ravn@c2i.net
Ravn, Kjell-Olav	76959620	90997316(Ko)	kor@virak.no
Ravn, Mari	76959661	48105493	
Rønning, Brita og Embret	76959644	90785535(B) 97652883E	
Røssås, Gerd og Jan	76959622	41638457(G) 97513070(J)	
Sand, Per	76959674	91629085	
Sjøseth, Mads Iben		99007049	
Solberg, Thor Ivar Morten	76959636	41474741	thor-ivar@askas.no
Solli, Frank	76951402	90934296	
Solum, Anita	76960119	99306116	anita.s@epost.no
Søfteland, Anne Berit	76959653	95883423	aberits@gmail.com
Sørensen, Mads		90929637	
Østrem, Trond		99317710	
Håvard Wang	76959636	99243668	
Øyvind S. Eidissen		96200496	
Jonas Wang		92890133	